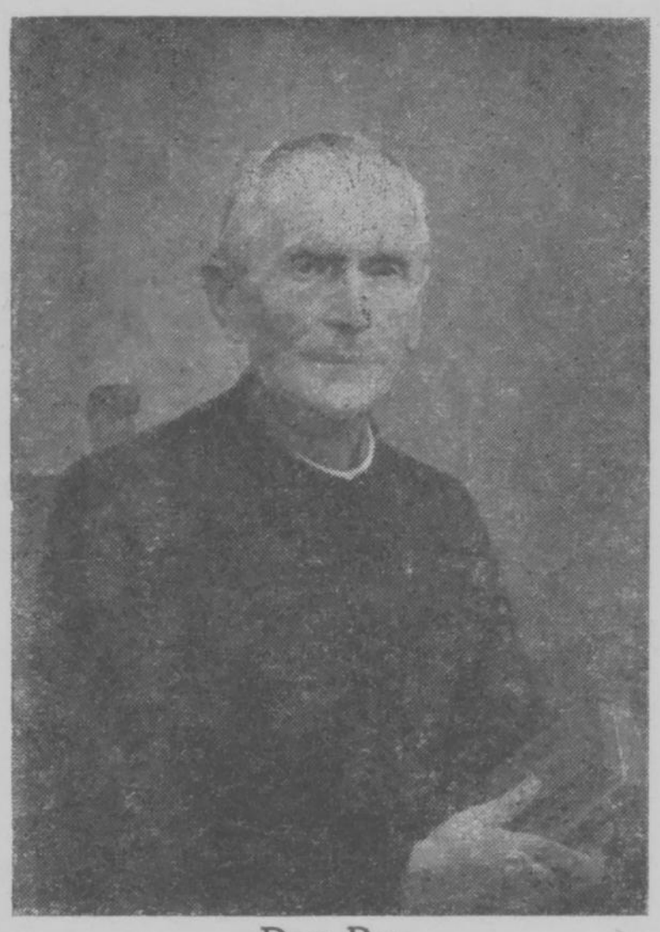
ALESIAANS TIJDSCHRIFT

6E JRG. NO. 2

VOOR DE
MEDEWERKERS VAN
DEN H. JOH. BOSCO

Don Rua

INHOUD :

In dit nummer o.m.:

Een schrijven van onze Algemeen Overste aan de Medewerkers en Medewerksters.
Don Bosco en God (vervolg).
Honderd jaar Don Bosco-werk.
Flitsen van de officiële Eeuwfeest-viering.
De Salesiaanse Paedagogie van Don Bosco (vervolg).
Jongens van de straat.
Don Bosco de schrijver.
Nog een eeuwfeest. Dominicus Savio, Don Bosco's eerste leerling.

Don August Czartorysky

6 April 1910. Vroeg in de morgen sterft te Turijn een priester, arm aan wereldlijke goederen, doch rijk aan geestelijk bezit. „De Heilige is dood", zeggen de mensen tegen elkaar. „Don Rua, Don Bosco's eerste opvolger! is gestorven!" De Heilige!

Heiligheid te definiëren is moeilijk, want niet één deugd, maar een complex van deugden maakt de heiligheid uit. Maar toch is er bij iedere heilige een éérste deugd te noemen, waaruit alle andere deugden voortvloeien. Don Rua's eerste deugd was de gehoorzaamheid.

Toen de Salesianen bezig waren in Rome de akten van goedkeuring der mirakelen te verkrijgen voor Don Bosco's heiligverklaring, zeide Zijn Heiligheid de Paus: „Waarom maken de Salesianen zich zo druk voor de heiligverklaring van Don Bosco? Laat ze beginnen met Don Rua, dan zijn ze gauw klaar! Bij Don Bosco is zoveel te onderzoeken; hij had zoveel invloed, heeft zoveel geschreven, dat vraagt tijd. Don Rua heeft slechts gehoorzaamd: zijn heiligverklaring is dus gemakkelijk!"

't Was als het ware zijn lijfspreuk: Doen als Don Bosco.

En daarom kan Albert Prin bij de inleiding tot Don Rua's leven zo karakteristiek schrijven: Wie komt er na Don Bosco? Nog eens Don Bosco, of liever Don Bosco de tweede!

Vanaf het eerste begin deelt hij in alles met Don Bosco zoals deze zelf eens aan de kleine Michiel duidelijk maakte. Toen hij Don Bosco om een medaille vroeg, gaf de heilige hem zijn lege hand en maakte met de linker hand een beweging over de rechter, alsof hij hem doormidden wilde snijden. „Pak aan, Michiel", zei Don Bosco, „vooruit, pak vast". Verbaasd drukte Michiel de aangeboden hand. Later begr ep hij ook waarom Don Bosco die beweging had gemaakt. Die halve hand voor hem, dat was de helft van Don Bosco zelf, de helft van zijn grootse idealen, de helft van zijn zware arbeid voor de zielen. Wat Don Bosco wilde, wilde ook Don Rua! En door die gehoorzaamheid werd hij heilig in alles.

Daar Don Bosco het te druk had, liet deze hem het eerste jaar latijnse les geven door een zekere Reviglio. De jonge leraar kwam echter al na 14 dagen bij Don Bosco zijn nood klagen over gebrek aan belangstelling en ijver bij de kleine Rua. Eén woord van Don Bosco was toen voldoende om de ijver van Michiel te verhogen en in het derde jaar was hij de eerste van de klas. Hij was de eerste, maar ook de volste en rijpste vrucht aan de boom, die Don Bosco was. Geen wonder dat Don Bosco hem alles kon toevertrouwen. Streng als hij was voor zichzel,f was hij het ook voor de anderen. Don Bosco, bemerkend dat vele medebroeders hem dit kwalijk namen, vermaande hem zachter te zijn. Onmiddellijk gehoorzaamde hij en probeerde geheel te handelen volgens Don Bosco's richtlijnen.

Op 26-jarigen leeftijd gaat hij op bevel van Don Bosco als directeur naar Mirabello. Met geheel zijn hart geeft hij zich aan zijn nieuwe taak als opvoeder van de priesterstudenten. Maar als hij na drie jaar harde arbeid, geheel opgewassen tegen zijn taak en thuis in het vak, een briefje krijgt van Don Bosco, om naar Turijn te komen, verlaat hij alles, neemt alleen zijn brevier mee en reist naar Turijn. Zo zijn leven, zo zijn dood. Op het sterfbed lispelde hij de woorden: „Don Bosco, vengo da te; Don Bosco, ik kom naar U!" Als had Don Bosco hem geroepen! Hij deelde Don Bosco's vreugden en smarten op aarde, nu deelt hij diens glorie in de hemel.

Een ander Dienaar Gods, opgevoed in de school van den H. Joannes Bosco en gegroeid in zijn Salesiaanse Familie, heeft het eerste eindpunt op de weg naar de glorie bereikt, d.w.z. door die Christelijke verheerlijking, die getrouwe reflex is van de enige ware glorie: die der Heiligen.

Op 23 Maart '41 heeft Paus Pius XII de commissie tot inleiding van het Zaligverklaringsproces goedgekeurd van den Dienaar Gods Prins August Czartorysky, Salesiaans priester.

Door deze ondertekening werden de informatieve diocesane processen bekrachtigd van Albenga, Turijn, Krakau en Madrid, welke zich hadden bezig gehouden met de faam van Heiligheid van Prins Czartorysky.

Het stuk bevestigt de bewondering van de Kerk voor dezen vromen Prins, die verzaakte aan alle aardse goederen.

Prins Czartorysky werd geboren te Parijs op 2 Augustus 1858 als zoon van Prins Ladislaus en Prinses Maria Amparo, dochter van Maria Christina, koningin van Spanje. Rechtens en om het heroisme van grootvader en vader en de verlangens van vele vaderlandslievenden, was hij voorbestemd tot de kroon van Polen. Hij offerde deze echter om Salesiaan te worden en zich een kroon in de Hemel te verwerven.

Hij overleed 8 April 1893 te Allassio (Italië).

5e JAARGANG 1947 20 MAART 1947

Salesiaans Tijdschrift

ORGAAN VOOR DE MEDEWERKERS VAN DEN H. JOANNES BOSCO

REDACTIE: INSTITUUT DON BOSCO, LEUSDEN BIJ AMERSFOORT
ADMINISTRATIE: MISSIEPROCUUR DON BOSCO, UGCHELEN BIJ APELDOORN, GIRO 114821
VERANTWOORDELIJK REDACTEUR: P. TH. VOGEL, SAL., LEUSDEN

De IVde opvolger van Don Bosco

aan alle medewerkers en medewerksters van de Salesianen

TURIJN, 24 Dec. 1946.

Geachte Medewerkers en Medewerksters,

De vrede, heilige en duurzame, die ik U toewenste, mede namens de Salesianen en de Dochters van Maria Hulp der Christenen, in mijn schrijven aan U in het begin van 1946 is helaas nog niet geworden. De concessies nemen toe en kundige politici vergaderen en zoeken naar de oplossing. Maar een ontmoedigende onzekerheid grijpt de wereld aan en de tragische strijd tussen de volkeren doet de grondvesten van de samenleving wankelen. Er blijft ons niets anders over dan Cod te vragen: Heer, geef ons de vrede die de wereld niet geven kan". Slechts een vrede, die haar orsprong vindt in de rechtvaardigheid, nimmer gescheiden van de essentie van het christendom: de liefde, kan ons ten enen male de langverwachte geestelijke en hechte vrede geven. Zoals Christus' Plaatsbekleder op aarde het zo vaak heeft voorgehouden aan de Leiders der Naties.

Wij zullen naar best vermogen onze gebeden en daden van edelmoedige offergezindheid richten op dat grote doel en onze broeders, verdwaalden of misleiden, door de gebeurtenissen van zovele jaren, trachten terug te voeren tot het licht en de liefde, bronnen van samenzijn in Christus. En moge eenieder openstaan voor het christelijke vertrouwen in Gods Voorzienigheid, Die individuën en naties kan redden.

En nu ga ik U enige mededelingen doen over de werken, door Uw liefde tot stand gebracht

Waar de oorlog niet woedde is de ontwikkeling van onze instituten opvallend geweest. En waar de bommen en granaten vielen wordt langzaamaan, vaak nog moeilijk, vaak zelfs bloedend, hersteld en opgebouwd. Maar overal wordt weer met vreugde gewerkt en het is met blijde trots, dat ik U vertel van de enthousiaste werkzaamheid van Don Bosco's Zonen in deze moeilijke jaren, vooral ten voordele van de verlaten jeugd, verweesd en verspreid door de oorlog, die hen in de eenzaamheid wierp. Ook vanuit onze Missies bereiken ons weer meer zekere berichten. In Indië zijn 180 medebroeders, van wie er enigen meer dan 78 maanden in de concentratiekampen doorbrachten, eindelijk bevrijd. In China breidt ons werk zich op verrassende wijze uit en juist dezer dagen hebben we een huis geopend in Peking. Jammer genoeg heeft het Vicariaat Shiu Chow veel te lijden gehad van de oorlog: vier missionarissen werden gedood en kort geleden hebben we het droevige bericht ontvangen van de dood van Z.E Mons. Ign. Canazei, die zulke en zovele ontberingen en smarten niet kon overleven. Ook in Siam en Japan gaat ons werk weer vooruit. Veelbelovend is de ontwikkeling van onze activiteit in Australië. De Congo-Missie betreurt het verlies van de Apostolisch Vicaris Mons. Jozef Sak, maar het werk voor de inlanders blijft zich ontwikkelen op gunstige wijze. In de Missies van Noord-Afrika, Marokko, Algiers, Tunis, Egypte wordt met ijver gewerkt; het Vicariaat van Cyrenaica hebben we echter helaas tijdelijk moeten verlaten. De Missies van Amerika zijn nog steeds bloeiend. In deze laatste maanden werd aan onze Missiebisschop Mons. Costa de statie van Porto Velho toevertrouwd, terwijl er eerst, samen met Rio Negro, een prelaat over aangesteld was. In Matto Grosso hopen onze Missionarissen eindelijk het bekeringswerk onder de wilde Chavantes te kunnen beginnen. In de Missie van Hoog-Orenoco en in het Vicariaat van Mendez en Gualaquiza wordt eveneens hard gewerkt. Patagonië, tot diocees verheven, vermeerdert steeds de evangelisatiecentra. Het grootse en zeer geslaagde Eucharistische Congres in Vuurland te Punta Arenas heeft de ontwikkeling van onze werken aldaar meer op de voorgrond doen treden.

Nu ik aan het spreken ben over datgene wat tot stand werd gebracht, mag ik niet vergeten te wijzen op de offers van Salesianen en Dochters van Maria Hulp der Christenen in de na-oorlogse periode. Zij hebben gewerkt voor de soldaten, gewonden, gevangenen, geïnterneerden, voortvluchtigen, gerepatrieerden, burgers en militairen en voor vele andere goede zaken, in zeer moeilijke omstandigheden, met een toewijding, die veel had van waar heldendom. De getuigenissen van burgerlijke, militaire en religieuze autoriteiten zijn even zo vele kostbare documenten van al het goede, dat werd gedaan uit liefde tot God en de zielen.

En waarom zal ik het niet zeggen, dat over al deze vreugden en smarten het Eerste Eeuwfeest van de stichting van ons Moederhuis te Valdocco in Turijn als een licht straalde, dat weer troost en moed bracht? De 16e Juni had de plechtige herdenking plaats en de 3de November vierden we in intieme familiegeest de aankomst van Don Bosco en Mamma Margherita uit hun geboorteplaats Becchi hier te Turijn, op de plaats waar de drie Martelaren van het Tebaanse Legioen, Solutor, Avventor en Octavianus hun bloed hadden doen vloeien.

We hebben dus alle reden ook dit jaar weer een dankhymne tot God en Maria Hulp der Christenen aan te heffen voor alle weldaden die Zij over onze Congregatie deden neerkomen.

Nieuwe huizen in 1946.

Ook dit jaar is de lijst misschien nog niet helemaal compleet, maar we hopen toch de gegevens van het grootste deel der pas-geopende huizen te hebben kunnen verzamelen. Enige ervan waren nog niet bekend gemaakt door de oorlogsomstandigheden. Zoals U ziet hebben de Salesianen een honderdtal nieuwe huizen geopend en de Dochters van Maria Hulp der Christenen 51.

Nieuwe huizen, geopend door de Salesianen:

ITALIë: te Castel di Codego (Treviso) een seminarie; te Montechiarugolo (Parma) een parochie.

ARGENTINIë: te Avellaneda in de nabijheid van Buenos Aires een Oratorium met avondscholen; te San Carlos de Bariloche een technische school; te Parà de Minos een opleidingsschool voor coadjuteurs met ambachts- en landbouwonderwijs.

OOSTENRIJK: te Klagenfurt een parochie; te Linz een tweede parochie; te Weenen een tweede parochie met scholen en Oratorium.

BELGISCH CONGO: te Mokambo een missiestatie.

BRAZILIë: te Ananindeua (Parà) een landbouwschool; te Aracajú een externaat; te Campo Grande (Matto Grosso) een noviciaat met landbouwschool en semipublieke kerk; te Jaboatâo (Pernambuco) een nieuw huis met oratorium; te Juazeiro (Pernambuco) een seminarie; te Lins (Minas

Gerais) lagere scholen en gymnasium; een nieuwe missie in Matto Grosso; te Parà de Minas een seminarie; te Pindamonhangaba een novicaat met Zondagsoratorium; te Porto Alegre een tehuis voor jonge werklieden; te Vitòria een publieke kerk met Zondagsoratorium; te Carpina een seminarie.
TSJECHO-SLOWAKIJE: te Komarno een seminarie; te Mnisek een seminarie voor late roepingen; te Osek u Duchova en te Svaty Kriz een studentaat.
MIDDEN AMERIKA: te Quatemala een parochie; te Tegucigalpa (Honduras) een seminarie; te Granada (Nicaragua) een seminarie en een college; te Rivos (Nicaragua) een landbouwschool; te San Salvador (Mikuelito) een theologisch en filosofisch studentaat met Zondagsoratorium; te Habana (Cuba) een Zondagsoratorium.
CHILI: te Santiago lagere school en gymnasium met Zondagsoratorium; te S. Filomeno een noviciaat.
CHINA. te Peking een oratorium met landbouwschool; te Shangai (Yangtzepoo) een parochie en een landbouwschool; te Dairen (Mandsjoerije) een parochie en een Zondagsoratorium
COLOMBIA: te Barranquilla een seminarie; te Bogotà een huis met Zondagsoratorium; te Bucaramanga een college; te la Ceja een seminarie.
EQUADOR: te Bahia de Caraquez lagere school en oratorium; te Macas Sevilla lagere school; te Zaruma een lagere school en een technische school.
DUITSLAND: te Berlijn een college; te Sannerz een weeshuis en een parochie; te Trier een seminarie; te Wurzburg een college.
ALGIERS: een parochie, S. te Monique te Algiers; te Orano, St. Louis een parochie.
JAPAN: een missie te Nojre en een te Tucaika.
INDIë: te Goa een Zondagsoratorium en een technische school; te Kotakhiri een noviciaat en een studentaat; te Ronabombo een missiestatie; te Colaghat (Assam) een missiestatie met lagere school; te Karkutta (Assam) en te North Sakhimpur een missiestatie; te Maliopota missiestatie met publieke kerk.
MEXICO: te Venta de Cruz een seminarie.
PARAGUA: te Vergaro een seminarie; te Fuerte Olimpo een missie met Zondagsoratorium.
PERU: te Piura en te Ayacucho een seminarie.
POLEN: Parochies te Bania, Czarnowo, Czeplinek, Debno, Oziczy, Las, Jordanow, Kalewo, Zabrse; te Lubczyn, Paradys, Pila, Szczecin, Widrichow parochies met Zondagsoratorium; te Wroclaw parochie met Zondagsoratorium en technische school.
PORTUGEES TIMOR: te Oceania, technische school.
SIAM: te Bangkok een tweede huis met technische school. Te Hua Hin een weeshuis.
SPANJE. Cieza (Murcia) een Zondagsoratorium, lagere school en technische school. Te Granada een externaat. Te Rota (Cadice) een oratorium en een lagere school; te Sevilla een tehuis voor de universiteitsstudenten.
URUGUAY: te Minas de Corrales een college met Zondagsoratorium; te Paso de Horqueta een Zondagsoratorium met een landbouwschool.
VENEZUELA: te Dos Caminos (Petara) twee huizen, een met Zondagsoratorium, het andere met landbouwschool; te Puerto de la Cruz een parochie; te San Carlos een missie met lagere school.

Nieuwe Stichtingen van de Dochters van Maria Hulp der Christenen.

ITALIE: te Bologna, Intragna (Novara), Faenza, Frascarolo (Pavia), Gubbio (Perugia), te Pieve di Nievole (Lucca) Soriasco (Pavia), Sozzago (Novara), Urbignacco di Buia (Udine) en te Vernante (Cuneo) opleidingsscholen, avondscholen, Zondagsoratoria, katechismusonderricht en andere werken in de parochies; te Torviscosa (Udine) werkscholen, Zondagsoratorium, katechismusonderricht; te Legnaro idem en bovendien parochiele lagere school. te Lecco (Como) een tweede huis met een zeer bloeiend Zondagsoratorium, katechismusonderricht en andere werken in de parochie, avondschool, laboratoria, naaicursussen, enz.; te Contrà di Missigglia (Como) noviciaat; te Bologna, Cavaglià en Vercelli zusters voor de huishouding van de plaatselijke salesiaansche huizen.
TSJECHO SLOWAKIJE: een tweede huis te Trinava (bij Kopanka) met oratorium, avondschool, laboratoria, katechismusonderricht en andere parochiële werken.
SPANJE: te Cadiz een internaat met lagere school; te Pamplona een oratorium, katechismusonderricht, avondscholen enz.; te Tossa del Mar en te Zaragoza lagere school, huishoudschool, Zondagsoratorium enz.; te Guanarteme (Las Palmas) lagere school, huishoudschool, Zondagsoratorium, katechismusonderricht enz.
POLEN. te Bystrzyca een huishoudschool, een pensionaat voor studenten, een Zondagsoratorium; te Jaciazek een weeshuis en de huishouding van het Salesiaanse Instituut ter plaatse; te Lubinia Wielka een weeshuis, een huishoudschool, een Zondagsoratorium; te Nowa Ruda eveneens een weeshuis; te Pogrzebién: bij het noviciaat een huishoudschool en een Zondagsoratorium; te Polczyn-Zdroj een huishoudschool, een pensionaat voor studenten, katechismusonderricht in de lagere scholen van de stad en liefdadigheidswerken; te Wroclaw een pensionaat voor universiteitstudenten met laboratorium; te Kibiec en te Lodz-Wodna namen de zusters de huishouding op zich in de salesiaanse huizen, openden een pensionaat en wijdden zich aan werken van liefdadigheid.
INDIë: te Bombay een parochiële school, oratorium en katechismusonderricht; te Shillong-Mawlai de directie van een hospitaal; te Tirupatur (North Arcot) een hogeschool, katechismusonderricht enz.
CHINA: te Macau huishouding van het salesiaanse instituut, oratorium, katechismusonderricht en andere werken van barmhartigheid onder het volk.
ARGENTINIë: te Buenos Aires, Hogar „M. Lasala y Riglos"; te Curuz Cuatiá een huishoudschool met Zondagsoratorium.
BRAZILIë: te Recife een nieuw huis voor de inspectrice met huishoudschool, lagere school en Zondagsoratorium; te Pari Cachoeira (Rio Tiquié) een missiehuis met internaat en externaat voor indische meisjes, laboratorium en apotheek; te Petrolina directie en assistentie in het hospitaal „Don Antonio Malan"; te Pinhamonhangaba huishouding in het salesiaanse instituut; te S. Joao del Rei namen zij de directie op zich van een tehuis voor armen; te Monlevade een M.U.L.O.-school voor de kinderen van de mijnwerkers.
MIDDEN AMERIKA: te S. Anna (S. Salvador) een huishoudschool, een lagere school van de gemeente en een Zondagsoratorium.
EQUADOR: te Cariamanga en te Julio Amdrade scholen, laboratorium en oratorium.
MEXICO: te Monterrey een tweede huis in de „Leona"-wijk met een zeer druk bezochte lagere school.

HET KOMENDE JAAR 1947.....

zullen te Turijn in de maanden Juli en Augustus de Generaal-Kapittels van de Dochters van Maria Hulp der Christenen en van de Salesianen worden gehouden. Hoe belangrijk deze zijn blijkt uit het feit, dat er verkiezingen moeten worden gehouden voor de Algemene Oversten van beide afdelingen van de Salesiaanse Familie. Ik spoor U aan voor de goede uitslag van deze vergaderingen te bidden.
Ook vraag ik Uw gebeden voor de Zaligverklaring en Heiligverklaring van onze Dienaren Gods. December l.l. is de voorbereidende Congregatie gehouden voor het onderzoek van de wonderen, voorgesteld voor de Zaligverklaring van de Eerbiedwaardige Domenico Savio en men hoopt tevens spoedig de mirakelen voor de Heiligverklaring van de Zalige Mazzarello te kunnen aanbieden.
Tenslotte roep ik uw blijvende hulp in voor de heropbouw van de vele verwoeste kerken en huizen, voor de voeding, kleding en opvoeding van de talrijke wezen en aangenomen kinderen in onze huizen, en voor de priesterroepingen van onze seminaria.
Het zijn droevige tijden, ik weet het. En alsof dit nog niet genoeg was, zien we ook de aanvallen tegen de kerk en haar bedienaren en instellingen met de dag intenser worden. Geachte Medewerkers en Medewerksters, wij vrezen niet, want ook tot ons heeft Christus de troostende woorden gesproken: „Vertrouwt op Mij, want Ik heb de wereld overwonnen!"
Ons devies voor het jaar 1947 zal zijn: **De deugd van de sterkte beoefenen.**
We moeten ons inspannen deze deugd in ons te doen groeien door een hechte vereniging met God, de Paus en de Bisschoppen en priesters en door een levenshouding, God en Zijn zaak waardig.
Ik zend U mijn beste wensen en smeek over U, Uw familieleden, Uw vaderland en alles wat U dierbaar is Gods overvloedigen zegen af, en betuig mij,

Uw t t. in Jezus en Maria,
PETRUS RICALDONE, priester.
Algemeen Overste van de Salesianen.

DON BOSCO EN GOD

(Vrij uit het Italiaans naar Don Ceria's Boek: Don Bosco con Dio)

HOOFDSTUK I.

(vervolg)

VERSTERVING.

De meesters van het geestelijk leven beschouwen de Christelijke versterving als een voortreffelijk middel tot het bereiken van de volmaaktheid. Door haar sterft de ziel af aan zichzelf om voor God en Christus te leven. Degenen, die zich sterker tot God voelen aangetrokken, leggen zich als het ware door onweerstaanbaar liefdesinstinct gedreven op de versterving toe. De wereld ziet de heiligen gelukkig tussen vrijwillige ontberingen en lijden. Ze begrijpt hen niet en vraagt zich verbaasd af: „Waartoe deze verachting van welstand en stoffelijk bezit?" Sinds eeuwen heeft de H. Paulus hierop geantwoord: „Zij, die Christus toebehoren, hebben het vlees gekruisigd met zijn driften en begeerten" (Gal. V, 24). Degenen die met Christus verrezen zijn tot het leven van de geest, offeren graag het vlees op om volgens de geest te leven.

De ervaring leert voorts dat de versterving grote invloed heeft op de ontwikkeling van de geest van gebed en het apostolaat vruchtbaar maakt. De kleine Jan Bosco had dit geheim van de Christelijke volmaaktheid dan ook al begrepen voordat hij de priester ontmoette, die hem leerde mediteren. Hij schrijft namelijk in zijn Memorie: „Don Calosso verbood mij een versterving, die ik gewoon was te doen, maar die niet geschikt was voor mijn leeftijd.

BIECHT EN H. COMMUNIE.

Don Calosso moedigde hem echter aan dikwijls te biechten te gaan en tot de H. Tafel te naderen. Het jaar voordat hij Don Calosso leerde kennen had Jan zijn eerste H. Communie gedaan. Hij was toen tien jaar. In die tijd gebeurde dit gewoonlijk omstreeks de veertienjarige leeftijd. Jan was echter zo goed voorbereid dat de Pastoor, na rijp overleg, besloot een uitzondering te maken. Don Bosco schrijft: „Ik geloof dat er sinds die dag wel iets in mijn leven verbeterd is".

BOERENKNECHT.

Jammerlijk verbrak de dood plotseling de omgang met den goeden priester, die hem in zijn studie en vorming leidde. Harde beproevingen wachtten Jan. Tot nu was hij altijd thuis geweest. Om moeilijkheden te voorkomen met zijn halfbroer Toon, die er niet van wilde weten hem te laten studeren, raadde Mamma Margherita hem aan het ouderdak te verlaten en als boerenknecht te gaan dienen. Voortaan nam de arbeid al zijn tijd in beslag. Ondanks zijn goed verstand en zijn buitengewoon geheugen zag hij zich gedwongen zijn veelbelovende krachten in de ruwe werkzaamheden op het land te verspillen. God wilde dat het gebouw van zijn deugd zich op zou trekken op de hechte grondslag van de nederigheid. In het gebed en in de H. Communie zocht en vond hij kracht. Iedere Zaterdag vroeg hij verlof de volgende morgen naar het nabijzijnde gehucht te mogen gaan, dat op een uur afstand lag, om er de vroegmis bij te wonen en te kunnen Biechten en Communiceren. Met de familie Moglia ging hij daarna weer naar de Hoogmis en 's middags naar de Vespers. In die tijd van Jansenistisch rigorisme was deze wekelijkse H. Communie wel iets heel uitzonderlijks. En dat.... ver van huis, onder moeilijke omstandigheden en zonder daartoe aangespoord te zijn door het woord of het voorbeeld van anderen !

IN ALLES VOORBEELDIG.

Uit deze liefde tot Jezus in het Allerheiligste Sacrament blijkt hoezeer hij toenam in de geest van gebed. De innerlijke gesteltenis, die deze geest in de ziel voortbrengt, uit zich vanzelf in de woorden en in de handelingen. De familie, waar Jan gewerkt heeft, getuigde, nooit zo'n gehoorzame, vlijtige en voorbeeldige knecht in dienst gehad te hebben. Op de boerderij vervulde eenieder zijn godsdienstplichten met de nauwgezetheid die den Piemontesen boer eigen was. Jan onderscheidde zich echter nog. Hij bad meer dan de anderen, hij bad vaker en altijd geknield. Terwijl hij het vee hoedde zag men hem dikwijls bidden, lezen of zijn katechismus leren. Op zekere dag kwam boer Moglia vermoeid van het land terug. Hij stapte het huis binnen en zag het knechtje geknield rustig het „Engel des Heren" bidden. Hij berispte hem alsof hij voor het gebed zijn werk in de steek liet. Jan maakte zijn gebed eerbiedig af en antwoordde beleefd: „U weet, mijnheer Moglia, dat ik mij bij het werk niet ontzie, maar U moet ook weten, dat bidden voornamer is dan werken. Wie bidt en twee graankorrels zaait zal er vier aren van oogsten; wie niet bidt en vier graankorrels zaait, maait er slechts twee aren van".

MOEDER MARIA.

De gedachte hoe hij zijn studie zou voortzetten hield Jan dag en nacht bezig. Hij verliet Moncucco. De weg zou nog lang en moeilijk zijn. In de ontmoedigende afwisseling van hoop en ontgoocheling mocht hij meer dan ooit de krachtdadigheid van de aansporing van den H. Bernardus ondervinden: „Respice stellam, voca Mariam"; „Zie op naar Maria, je ster, en roep Haar aan". Van moeders schoot af was hem de godsvrucht tot de H. Maagd al ingeprent. In plechtige en critieke ogenblikken had Mamma Margherita hem aanbevolen: „Jan, heb steeds een grote godsvrucht tot Maria". Naar gelang hij dieper doordrong in de kennis der bovennatuurlijke werkelijkheid smaakte hij steeds beter de zoetheid van het onbeperkt vertrouwen en van de kinderlijke liefde tot Maria, die alle heiligen beoefend en aangeprezen hebben en die ieder Christen hart dierbaar is.

(Wordt vervolgd).

100 JAAR DON BOSCO-WERK

Voorbij is de tijd, waarin Nederland Don Bosco niet kende of hoogstens hem zag als een „Heilige van ver weg, uit Italië". Scholen, jeugdtehuizen, ambachtsscholen, Verkennersgroepen en wie zal zeggen, welke andere jongensbewegingen kiezen Don Bosco als Patroon. De uitgebreide Levensbeschrijving door Dr. Dury is aan zijn derde oplage. Al die dingen tonen aan, hoezeer deze man levend is in onze belangstelling. Meer nog: onze katholieken — vooral onze jongeren — stellen in hem een blind vertrouwen. Precies als in Turijn zijn eigen jongens deden. Menigeen kan staaltjes vertellen van bijzondere hulp of bescherming, die zij op voorspraak van Don Bosco mochten ondervinden.

Opvoeders bestuderen hem als paedagoog en met een tikje zelfvoldaanheid vertellen ze zo graag, dat ze met hun jongens „doen zoals Don Bosco". Vast staat, dat de denkbeelden van Don Bosco en de manier, waarop hij de jongens aanpakte, overal doordringen en — al is het niet altijd geheel bewust — toepassing vinden.

Op 8 December 1941 was het honderd jaer geleden, dat Don Bosco met zijn eersten jongen begon. Het werk, dat toen geboren werd, noemde hen Oratorium — van orare, bidden — omdat hij vooral wilde doen uitkomen, dat het bedoeld was als een middel om de jongens te brengen tot God. Een tweede eeuwfeest was 12 April 1946. Het Oratorium was toen honderd jaar gevestigd in Valdocco (Turijn). Nog is dit — van een bouwvallig afdak uitgegroeid tot een imposant gebouwencomplex — het Moederhuis van de Salesiaanse Congregatie, waarin het werk van Don Bosco belichaamd werd.

De herdenking van dit dubbele eeuwfeest en een rustig zich bezinnen op de betekenis er van voor ons katholiek leven was in 1941 en zelfs in 1946 niet goed mogelijk. Het gebeurde dit jaar met een herdenkingsavond in de Dierentuin te Den Haag, op 31 Januari j.l. en een Pontificale Hoogmis op Zondag 2 Februari in de St. Jacobuskerk (Parkstraat), opgedragen door den Pauselijken Internuntius, Mgr. Paolo Giobbe.

Vooral is de bedoeling van deze eeuwherdenking ons te bezinnen op de richtlijnen, die Don Bosco aangeeft bij het oplossen van onze moderne jeugd en zielzorgproblemen.

Enerzijds constateren we met voldoening, dat de bevolking van onze lagere scholen al voor ongeveer 45% katholiek is en percentsgewijze blijft toenemen. Katholieken hebben een hoger geboortecijfer. Niet minder verblijden we ons er over, dat elk jaar meer niet-katholieken na zoeken en bidden en rijp overdenken tot de oude Moederkerk terugkeren. — Maar we mogen onze ogen niet sluiten voor de bedroevende afval, die daar tegenover staat, vooral onder de arbeidersbevolking in onze grote steden. Losse zeden, materiële nood, gemengde huwelijken, ophitsing en vergiftiging door de extremistische pers veroorzaken daar weer verliezen bij duizenden voor de Katholieke Kerk.

Bisschoppen en zielzorgers bestuderen mogelijke oplossingen. Ze voelen aan, dat het in hoofdzaak een jeugdprobleem is. Ingewijden weten, met hoeveel opoffering de zielzorgpriesters en hun medehelpers zich dagelijks inzetten voor de redding van die jeugd in nood. Kon men die opgroeiende jongens en meisjes grijpen — niet alleen ze er nog zo'n beetje bij vast houden tegen hun zin en terwijl ze innerlijk misschien al ver van ons af staan — maar ze begeesteren voor de waarheid van Christus met hetzelfde vuur als waarmee nu velen warm lopen voor de idealen van Moskou, dan zou dit geweldige probleem een flink stuk dichter bij de oplossing komen.

Don Bosco doorvoelde en begreep het vraagstuk van die massa-jeugd in zijn eeuw en met zijn intuïtie was hij zijn tijd ver vooruit. Zijn tijd was nog maar een begin, de twintigste eeuw zou veel scherper de verhoudingen aftekenen en we moeten ons niet wijs maken, dat we over het hoogtepunt van die crisis heen zijn. In wiens voordeel zal de eindbeslissing vallen? Zal deze veldslag voor de Kerk verloren zijn? Neen! — als de middelen gebruikt worden, waarmee Don Bosco in zoveel landen een analoge situatie het hoofd wist te bieden met een benijdenswaardig succes. Na de oorlog is onze jeugdbeweging een grote stap vooruit gekomen. Geloofden sommigen vroeger nog aan de mogeilijkheid alle jongens in één georganiseerd verband te kunnen samenbrengen, als bv. Kruisvaart of Verkenners, nu is men wel algemeen tot het inzicht gekomen, dat er naast die georganiseerde beweging, die voor de kern, de élite wel geschikt kan zijn, nog een ongrijpbare of massajeugd bestaat en zal blijven bestaan. Nogmaals het is een onschatbaar voordeel, dat de jeugdleiders zich deze realiteit goed bewust geworden zijn.

Het probleem is daarmee gesteld en welke oplossing wordt nu aan de hand gedaan? Theoretisch dezelfde, die Don Bosco heeft aangewezen en die hij Oratorium noemde. Bij ons heet het nu Jongensclubs of Jongenssociëteit. Dit naamsverschil raakt het wezen van de zaak niet. Met Don Bosco is onze hedendaagse jeugdleiding overtuigd, dat er voor de massajeugd hard en doelmatig gewerkt moet worden volgens het principe van het Oratorium.

In de praktijk doen zich verschillende moeilijkheden voor en wel vooreerst het leidersprobleem. De geestelijke leiders, de kapelaans, zijn al met werk overladen en kunnen maar een beperkte tijd (ze hebben ook nog hun Verkenners) aan hun Jongensclubs geven. Toch is juist voor dit soort jongens nauw contact met een priester zo nodig. Ook aan geschikte lekenleiders is een aanzienlijk tekort, waarbij de ondervinding leert, dat aan een leider van Jongensclubs veel hoger eisen gesteld worden dan aan een Verkennersleider, die altijd nog steun vindt in zijn program, zijn Verkennerswet, zijn Verkennerstradities, allemaal dingen, die de leiders van de club missen. Het Oratorium van Don Bosco opgezet en geleid door zijn Congregatie, ondervangt grotendeels deze bezwaren. Er zijn priesters aanwezig, die zich alleen aan de jongens geven. Zij hebben dit

als hoofdtaak en dus hebben zij er ook tijd voor. Hun Medehelpers zijn meest ook Salesianen (als priesterstudenten moeten ze volgens hun Regel tussen de philosophische en theologische studies drie jaar onder de jongens werken). Dit zijn jonge mensen, vol vuur en bovennatuurlijke liefde voor de jeugd, die werken volgens een en hetzelfde beproefde Salesiaans systeem onder de waakzame leiding van ervaren priesters. Hetzelfde geldt van de Salesiaanse Coadjuteurs. Dat ook de lekenleiders hier kunnen worden ingeschakeld, spreekt wel van zelf. Ook zij zullen de geest van het Oratorium in zich opnemen, er leiding ontvangen en methode leden bij hun jeugdwerk. Een Oratorium in een grote stad, hetzij dan Rome, Milaan, Madrid, Weenen of Parijs, telt honderden en honderden jongens, voorziet in hun geestelijke en dikwijls ook in hun stoffelijke noden en maakt niet van allen — neen — maar toch van de meesten nuttige mensen en goede christenen. Het bovennatuurlijke staat er doelbewust voorop : godsdienstonderricht, veelvuldig gebruik van de Sacramenten, maar zonder dwang, zonder drukkende contrôle als iets vanzelfsprekends.

Liefde voor Don Bosco en liefde voor de jeugd gaf den tegenwoordigen Rector Major van de Salesianen onlangs het wachtwoord in, dat hij als program doorgaf aan zijn Congregatie : overal waar dit mogelijk is Oratoria oprichten om in deze verwarde tijden zoveel mogelijk jongens te redden !

Toch is dit slechts één aspect van hetgeen Don Bosco deed voor de jongens. Zijn Congregatie heeft in haar program het jeugdwerk over de gehele linie: geen enkele vorm van jeugdapostolaat sluit zij uit. Zij heeft tehuizen voor de meest hulpbehoevende jongens, zij heeft colleges, ambachtsscholen (in ons land de Technische school te Leusden), gymnasia. Dat is een uniek kenmerk van de Salesianen. Vele andere Congregaties specialiseren zich in een of andere vorm van jeugdapostolaat en ze mogen daarbij op heerlijke resultaten wijzen. Buiten de Congregatie van Don Bosco is er ons geen bekend, die alle vormen van jeugdwerk op haar program heeft gezet, zelfs die, welke misschien later nog door nieuwe tijden zullen worden gevraagd.

Het geloof van Rome in het land van Franciscus Xaverius

Uit de „Osservatore Romano" van 6 Febr. '47.

Goa — Januari.

Fr. Xaver. bracht hier niet alleen het geloof aan de volkeren van de Oriënt, maar door de eeuwen van wisselvalligheden heen bewaarde hij het voor verbastering en ontaarding. Voldoende bekend is de roerende geschiedenis van de Katholieke Japanners, die zonder priesters, meer dan een eeuw trouw bleven aan de leer en de beoefening van de Godsdienst in afwachting dat er van het Westen opvolgers van Franciscus zouden komen.
Wat te zeggen van het gezegende land Goa, dat het zeldzame voorrecht geniet de bijna onbedorven overblijfselen van Xaverius te bewaren? „Wij zijn arm aan vele dingen — zei onlangs de Gouverneur van Goa — maar we zijn rijk in het bezit van het Kath. Geloof en het lichaam van de roemrijke Franc." De Portugezen hebben aan de tegenwoordigheid van het Lichaam van Franc. het feit toegeschreven dat het Goanese territorium onaangerand is gebleven na talrijke en geweldige aanvallen in de loop van eeuwen geschiedenis. Daarom is Franciscus openlijk tot beschermer en verdediger van Goa geproclameerd. Bovendien heeft Franciscus zijn gelovig volk vaak gered van hongersnood en pest. Maar bovenal heeft de grote Apostel van het Oosten het wonder bewerkt de schat van het geloof van Rome onbedorven en levend bewaard te hebben. De vijanden van Christus en Zijn Kerk zijn vaak te keer gegaan tegen deze prachtige oase van christelijk leven, dit Rome van het Oosten, door al de middelen aan te wenden haar terug te werpen in de muil van het Paganisme of de armen van de ketterij. Alle inspanning was tevergeefs. Alle schoten spatten uiteen op de gouden urn in de oude stad met het lichaam van Franc. Dit is de beste bliksemafleider van Goa, van katholiek Goa.
In grote letters leest men boven het lichaam „Vox inimica fugat" dat een echo schijnt van „Vade retro satana".

Innig katholiek leven.

Het eerste wat de reiziger treft die die lachende kusten van Malabar aandoet, is het troostend beeld van kerken en kapellen die van alle kanten oprijzen. Het heilig symbool van onze Verlossing heeft een ereplaats op rotspunten, eilanden, heuvels, kruispunten en velden.... Gewoonlijk zijn het schone kruisen van steen op hoge voetstukken; sommige zijn zeer oud en verplaatsen ons in de tijd van de eerste reizigers en veroveraars uit Portugal. De grote Vasco de Gama beschouwde het als zijn eerste plicht het kruis te planten op alle door hem verkende kusten: vanaf Kaap de Goede Hoop tot aan Kaap Komorin. Zo deden ook de eerste missionarissen die hun neofiten en catechumenen rond een of ander kruis samenbrachten, bij gebrek aan kerk of kapel. Later zijn er prachtige gebouwen gerezen maar het oprichten van kruisen, die vrome gewoonte, op voorname plaatsen is gebleven. Daarom is ook nu nog de Malabarese kust bepareld met mooie kruisen, waarvoor de inlanders eerbiedig geknield liggen. De bekoorlijke cocospalmen, talrijk als het zand bij de zee, schijnen zich ook te buigen voor het teken van ons geloof.
En dan de kerken en kapellen. Vooral de kapellen, omdat ieder dorpje, iedere groep huizen erop staat zijn mooie en zindelijke kapel te hebben, die schittert temidden van het groen der palmen. Voor wie lang in het grote Indië geweest is, omringd door een zegevierend heidendom, is de eerste indruk hier als bij betovering vervoerd te zijn in een andere wereld, geheel niet alleen maar ook intens katholiek.
Deze indruk groeit wanneer hij de kolkken het Angelus hoort inzetten en het volk het werk ziet onderbreken, of stil staan op de straten, om het vroom gebed te herhalen. Wanneer hij bovendien priester is zal hij de kinderen tot zich zien komen met gevouwen handjes en gebogen hoofd totdat hij hen zegent. Prachtige Goanese jeugd! Het schijnt dat gij U die Franciscus nog herinnert en elke priester volgt zoals ze eens de grote Apostel hebben gevolgd over de wegen van het oude Goa.....
De godsdienst beheerst en regelt alle handelingen in de Goanese familie. Elke avond bij het Angelus komt de hele familie bijeen rond de haard. Vader of Moeder spreekt met de kinderen over de Catechismus of de H. Schrift. Dan knielen alle voor het huisaltaar voor de rozenkrans en de litanie van Maria. Elk huis heeft vele kruisen, beeldjes en heiligenplaatjes. Enigen, het is waar, zijn te oud en weinig kunstvol, maar voor de familie zijn het schatten, omdat ze de heilige erfenis vertegenwoordigen van voorouders. Groot was mijn verwondering, toen ik bij het binnentreden in een huis aan de wand drie grote schilderijen van Pius IX, Leo XIII en Pius X bemerkte. Deze schilderijen waren klaarblijkelijk opgehangen door grootvaders en overgrootvaders en de kleinkinderen bewaarden ze nu met naijver. De goede Goanezen houden veel van de Paus en ondanks de niet altijd gelukkige wisseling in de opeenvolging der Pausen, hebben ze voor de stoel van Petrus een aanhankelijkheid bewaard en een eerbied die zeer diep is. Overal waar ze gaan, hebben ze bij zich twee grote liefden: de H. Franciscus en de Romeinse Pontifex.

LUIGI RAVALICO.

Don Bosco-hulde te Den Haag: v.l.n.r. zittend: Dhr. Snijders, Mevr. Beel, Min. Beel, Mons. Giobbe, Deken Pompen, Pater Dury, Mevr. Huysmans, Min. Huysmans.

Z.H.E. Mons. Giobbe, te midden van Z.E. Min. Dr. L. J. M. Beel, Mons. Th. Verhoeven en Th. van Elferen met een van zijn matroosjes.

Flitsen
van de
officiële Eeuwfeestviering!

DE FEITEN.

Na alles wat er in de afgelopen maand geschreven en gesproken is over Don Bosco is het overbodig te zeggen dat dit jaar het feest van Don Bosco in Nederland op een bijzondere wijze gevierd is.
Het bijzondere bestaat hierin, dat de zonen van Don Bosco, hun oud-leerlingen, hun medewerkers, en vele bewonderaars van het salesiaanse werk in dit feest een welkome gelegenheid gezien hebben om eindelijk de door oorlogsomstandigheden uitgestelde eeuwfeesten te vieren. Eeuwfeesten: want eigenlijk zijn het er twee. 8 December 1941 was het honderd jaar geleden dat Don Bosco in de sacristie van een Turijnse kerk met een katechismusles aan een arme metselaarsleerling de eerste steen voor zijn wereldomvattend werk legde. Bijna vijf jaar later — 12 April 1846 — krijgt hij, na vele zwerftochten van de ene plaats naar de andere, voor het eerst vaste grond onder zijn voeten te Valdocco, het tegenwoordige Moederhuis van de Salesianen.
Hier werden de eerste Salesianen gevormd. Van hieruit werden reeds spoedig de verschillende huizen gesticht, eerst te Turijn, later in Italië en tenslotte over de hele wereld. Van hieruit werd duizenden missionarissen uitgezonden naar 17 verschillende missielanden. Van hieruit wordt de Salesiaanse congregatie met haar 16000 leden en haar veelvuldig apostolaat bestuurd en geregeld. En dat reeds sinds honderd jaar!
Reden tot dankbare herinnering was er dus voldoende. Met deze bedoeling vormde zich in Den Haag een comité „Eeuwfeest Don Bosco", dat het initiatief nam tot een grootse Don Bosco hulde en het geheel organiseerde.
De actie droeg niet alleen het karakter van een herdenking. Zij beoogde ook de figuur van Don Bosco in zijn sympathieke vorm van grote persoonlijke heiligheid, met zijn frisse geest van modern apostolaat en zijn doeltreffend opvoedingssysteem steeds meer en beter te doen kennen.
Het geheel stond onder de hoge bescherming van Z.Hoogw. Exc. Mgr. Paolo Giobbe, Pauselijk Internuntius en van Haarlem's Bisschop Mgr. J. P. Huibers.

MEDEWERKING VAN PERS . . .

Tot het welslagen van de actie werden alle ten dienste staande middelen aangewend.
De katholieke parochiële, plaatselijke, gewestelijke en nationale pers leverde interessante artikelen, gericht op het bereiken van bovenomschreven doel.
Frans Lammers schonk ons op het titelblad van de „Katholieke Illustratie" (van 16 Januari j.l.) een meesterlijk doorvoelde en originele tekening van den Jeugdheilige. Journalisten schreven: „Don Bosco komt naar Nederland" ('t Binnenhof 18/1) en „De geest van Don Bosco waait over de wereld" (De Maasbode 20/1); vertelden indrukken over hun bezoeken aan salesiaanse huizen of rapporteerden interviews. Anderen vroegen zich af „Waar blijft Don Bosco ?" ('t Binnenhof 29/1), terwijl weer anderen de figuur van Don Bosco belichtten (Omhoog, Verovering, beide van 25/1) of in verband met de „Eeuwfeesten rond Don Bosco" (Sursum Corda 25/1) een juist gekozen kijk gaven op Don Bosco, zijn geest en zijn werk, ook hier in Nederland.

. . . . EN VAN RADIO.

Ook de Katholieke Radio Omroep bracht hulde aan Don Bosco.
Kinderuurtje, ziekenuurtje, vrouwenuurtje, half uurtje voor de rijpere jeugd waren de spreekbuizen waardoor op een doeltreffend aangepaste manier meer bekendheid werd gegeven aan Don Bosco.
In het „Lichtbaken" van 25 Januari riep Henri de Greeve het Nederlandse volk — in navolging van Don Bosco „de zielenjager" — tot bezinning over de eeuwigheidswaarde die in ieder van hen, en in ieder van hun mede-mensen verborgen ligt. Ook ontbrak een speciale spreekbeurt over de figuur van Don Bosco niet (Dinsdag 28 Januari 13.50—14.—).

Z.H.Exc. Mons. Paolo Giobbe, vergezeld van Pater W. van Remmen, salesiaan, betreedt de zaal in de Dierentuin.
Onder: Tijdens de pauze. . . .

Z.H.Ecx. Mons. Paolo Giobbe, Pauselijk Internuntius, drukt Dhr. Th. van Elferen, dirigent van het Haagse Matrozenkoor de hand.

DE HULDE TE 's-GRAVENHAGE.

De hulde zelf werd gehouden op 31 Januari — feestdag van den Heilige — in de grote zaal van de Dierentuin in Den Haag.
Vanuit de linkervoorhoek domineerde een grote afbeelding van Don Bosco (voor deze gelegenheid vervaardigd door Aug. Magdelijns) de feestelijk met palmen en — dank zij de Fa. Pander — perzische tapijten versierde zaal. Deze was tot de laatste plaats bezet toen iets over acht de leden van het „Erecomité" binnenkwamen.
Onder hen vermelden wij: Z.H.Exc Mgr Paolo Giobbe, Apostolisch Internuntius; den HoogEerw. Heer W. J. Pompe, Deken van Den Haag en officieel vertegenwoordiger van Mgr. Huibers; Mgr. Dr. Th. Verhoeven, Directeur van het R.K. Centraal Bureau voor Onderwijs en Opvoeding: Kolonel H. J. J. M. van Straelen, Hoofdaalmoezenier van het leger; Rector J. R. van Dael, Diocesaan Aalmoezenier der Kath. Jeugdbeweging en andere leden van de kerkelijke hiërarchie in Nederland.
Van de civiele autoriteiten vermelden wij op de eerste plaats den Minister-President Dr. L. J. M. Beel met de overige leden van het Kabinet t.w. HH. EE. A. H. J. L. Fiévez, Dr. J. J. Gielen, Dr. G. W. M. Huysmans en Mr. J. H. van Maarseveen; voorts den gouverneur van de Residentie Lt.-Gen. J. J. G. Baron van Voorst tot Voorst; den wnd. Burgemeester van 's-Gravenhage Ir. L. J. M. Feber e.a.
Na het „Sacerdos et Pontifex" van Fr. Hamma, uitgevoerd door het „Matrozenkoor" o.l.v. Theo van Elferen, opende Pater van Remmen de avond met de Christelijke groet en richtte het welkom tot de leden van het „erecomité" en tot alle aanwezigen. Daarna bood hij uit naam van het „Werkcomité" deze avond aan en nodigde allen uit om ook door middel van deze hulde — gebracht aan Don Bosco — op te klimmen tot Hem, tot Wien ook Don Bosco ons geleerd heeft op te stijgen.
Ter gelegenheid van de verjaardag van Prinses Beatrix werd het programma ingezet met het „Wilhelmus", waarna het eerste deel volgde.
De feestrede van Dr. Fr. Thijssen, pr., werd afgewisseld door een keurig uitgevoerd zangrepertoire van het „Matrozenkoor", smaakvol gekozen voornamelijk uit de schat van Nederlandse volksliederen.
Na de pauze dankte Pater Dirksmeijer uit naam van de Salesiaanse Congregatie al degenen die daadwerkelijk hebben medegewerkt tot het organiseren en welslagen van deze avond en al degenen die door hun tegenwoordigheid blijk gegeven hebben van hun verering, symphathie en bewondering voor Don Bosco, voor de Salesianen, voor hun werk.
Het Bernardustoneel „De Spelewaghe" bracht vervolgens Ghéon's eenacter in drie taferelen „De Sultansdochter en de goede tuinman" ten tonele. De gelukkige keuze van dit stuk was in volle overeenstemming met de meest karakteristieke trek van Don Bosco's leven, zo treffend getekend in de Oremus: „U alleen dienen".
De pauze voor de décorverwisseling werd gevuld door den blinden pianist Leo Hageman.

HET BESLUIT.

Tot besluit van deze officiele eeuwfeestviering celebreerde Mgr. Giobbe op Zondag 2 Februari j.l. in de Dekenaatskerk aan de Parkstraat te Den Haag een Pontificale Hoogmis, geassisteerd door den HoogEerw. Deken W. J. Pompe als presbyter-assistens; Mgr. Th. Verhoeven en Pater A Bortoluzzi, Provinciaal der Salesianen in Nederland, als troondiakens, terwijl Pater Muth en Pater Dirksmeijer fungeerden als diaken en subdiaken. Ceremoniarius was de WelEerw. Heer Directeur F. J. Bank.
Onze filosofen van Leusden vervulden de lagere functies. Onder de H. Mis hield kapelaan L. C. Schinkel een feestpredikatie, waarin hij op doeltreffende wijze commentaar leverde op het Oremus van den H. Johannes Bosco n.l. als opvoeder en apostel der jeugd, als stichter van nieuwe kloostergemeenschappen en als ijveraar voor de zielen. Het versterkte parochieëel zangkoor zong de Missa Secunda Pontificalis van Perosi.

Ook in de kolommen van het Salesaans Tijdschrift past nog een woord van welgemeende dank aan de leden van het „erecomité", van het „werkcomité", van het „comité van ontvangst" en aan al degenen die, op welke manier dan ook tot het welslagen van deze avond hebben bijgedragen.

Blijk van medeleven van den IV opvolger van Don Bosco met de eeuwfeestherdenkingen van diens werk in Nederland.

Jammer genoeg te laat om te kunnen worden opgenomen in het programma van de officiële Don Bosco-hulde, gehouden te Den Haag, bereikte ons de adhaesiebetuiging van den HoogEerw. Pater P. Ricaldone, Algemeen Overste van de Salesiaanse Congregatie, waaruit duidelijk blijkt niet alleen het medeleven van den IV opvolger van Don Bosco, maar tevens de daadwerkelijke sympathie voor ons zo zwaar getroffen vaderland.
Van het kostbare document laten wij hieronder een vrije vertaling volgen.

Algemene Directie
Werken van Don Bosco
Via Cottolengo 32, Turijn.

Turijn, Driekoningen 1947.

Het is voor mij een grote vreugde en tevens een reden tot dankbaarheid en hoopvolle verwachting te vernemen dat ook de edele Nederlandse Natie voorbereidingen treft tot een grootse viering van het Eerste Eeuwfeest van de werken van den H. Joannes Bosco.
Vooral verheugt het mij te constateren dat in deze tijden van uiterste krachtsinspanning voor de wederopbouw na zovele en zo schrikwekkende materiële en zedelijke verwoestingen, veroorzaakt door de ontzettende storm van de oorlog, het vooruitstrevende en wilskrachtige Nederlandse volk zich wendt tot Don Bosco, om zich te spiegelen aan zijn voorbeeld van werkzaamheid en gebed, van ijver en sterkte, maar vooral van geloof in God en vertrouwen op de hulp van Moeder Maria.
Van deze gelegenheid maak ik tevens gebruik mijn verplichting na te komen om de Kerkelijke en Civiele autoriteiten van harte te danken voor de voortdurende welwillendheid die zij jegens onze nederige Congregatie getoond hebben.
Een woord van welgemeende dank vooral aan die edelmoedige personen die, op welke manier dan ook, door hun hartelijke en royale liefdadigheid de verwezenlijking en de toename van zovele salesiaanse roepingen en het geleidelijk uitbreiden van het salesiaanse werk in Nederland hebben mogelijk gemaakt.
Moge onze H. Stichter, die geen gelegenheid onbenut liet om uiting te geven aan zijn grote dankbaarheid, vanuit de Hemel al deze goede vrienden en weldoeners, hun familieleden en al hun persoonlijke intenties overvloedig zegenen.
Tenslotte spreek ik de hoop uit dat de providentiële Apostel van de Jeugd en Vader der Wezen U tot practische initiatieven moge inspireren om de verweesde en onverzorgde jeugd op te nemen en te onderrichten. Immers de Christelijke opvoeding van de jeugd verzekert de voorspoedige toekomst van den enkeling, van de families en van de gehele maatschappij.
Met de beste wensen voor het schitterend welslagen van de komende Don Bosco-hulde, zegen ik U van harte in naam van Maria Hulp der Christenen en van den H. Joannes Bosco, en betuig mij,

Uw dienstwillige in Jezus en Maria,
w.g. PIETRO RICALDONE, Priester.

De Salesiaanse Paedagogie van DON BOSCO

(Vervolg).

Eigen heiligheid moet doorwerken op heiliging van anderen, schreven wij hierboven. In het boek van Don L. Terrone vinden we de volgende citaten bijeen:
Een oud-leerling, profesor, getuigt: „Wanneer ik nu oordeel over de dingen die ik meer dan tien jaren zag in het Oratorium, besluit ik, dat geen ander priester van de velen, die ik gekend heb, zo van zuivere Godsliefde brandde, als juist Don Bosco en dat geen ander zich zoveel moeite heeft gegeven, dat allen God zouden beminnen".
En Don Rua: „Men mag werkelijk zeggen, dat in het gehele leven van Don Bosco de liefde tot God de drijfveer was van al zijn werken, de inspiratie voor zijn woorden en het centrum van al zijn gedachten en genegenheden". Don Turchi vertelt in de Memorie Biografiche: „Een jongeman, die meerdere jaren in het Oratorium woonde en thans (1895) nog leeft te Turijn, vertelde mij, dat hij op een avond zoals gewoonlijk ging biechten bij Don Bosco en de laatste was. Het begon al donker te worden en na de biecht zei Don Bosco: „Heb je lucifers bij je?" „Ja zeker", antwoordde de ander en hij zocht in zijn zakken in de mening dat Don Bosco een licht wilde opsteken. Maar deze voegde er aan toe: „Goed! Steek dan een beetje liefde tot God aan in je hart".
En Don Bosco zelf: „Iets dat men wel eens hoort zeggen, maar dat ik niet zou willen dat iemand ooit deed is: zijn plicht te doen om Don Bosco plezier te doen. Neen! Niet proberen mij aangenaam te zijn maar God!"
Natuurlijk; in elke christelijke opvoeding ligt de doelstelling ten grondslag uitgedrukt in het antwoord op de eerste vraag van de Catechismus: „Wij zijn op aarde om God te dienen". Maar men kan dienen uit eerbied en vrees en men kan dienen uit liefde. Al sluit het ignatiaanse koningsidee de liefde zeker niet uit, toch ligt in het uitgangspunt van de Exercitia de eerbied en een zekere rechtsverhouding uitgedrukt: „De mens is geschapen om God, zijn Heer, te loven, eerbied te bewijzen en Hem te dienen.... „En langs deze weg komt de mens tot de liefde....
Frans van Sales kiest echter de liefde zelf als weg: „Alles is in de heilige Kerk voor de liefde, van de liefde, door de liefde en in de liefde" [9]). Frans van Sales zou daarom zeggen: De mens is geschapen om God te beminnen, want hij is geschapen uit liefde en oorsprong en einddoel liggen in hem en een natuur-noodzakelijke aanleg geboeid. Don Bosco sluit zich aan bij Frans van Sales en daarom is zijn politiek, zoals hij zelf zeide: „De politiek van het Onze Vader". Voortdurend sprak hij van „dien goeden Vader". „Hoe goed is God toch voor ons; God is een goede Vader voor ons: laten we Hem toch beminnen, laten we Hem toch beminnen....!" Het is de echo van wat hij zelf in zijn jonge jaren van zijn moeder voortdurend hoorde: Jongens, God is echt papa, onze V a d e r...." „God ziet mij", en het zal U bij deze spreuk vergaan als mij: ik zie de driehoek met het strengkijkend oog. Voor Don Bosco's jongens keek God als Don Bosco zelf: met blij-glanzende ogen en een glimlach om de mond...." „Van geen enkel van ons moet gezegd worden, dat hij streng is".
Nog even wil ik terugkomen op: „Mijn politiek is die van het Onze Vader". Het valt misschien enigszins buiten het thema, maar houdt er toch strikt verband mee. Reeds Plato had de natuurlijke aanleg van den mens tot de Godsliefde erkend in zijn uitspraak: een wijsgeer zij niets anders dan een minnaar van God. En omdat alleen een wijsgeer de juiste inzichten had omtrent de grote doeleinden van den mens, wilde hij alle gezag, samengebundeld in de Staat aan hen toekennen en daarbij natuurlijk de opvoeding der jeugd in hun handen leggen. Vol enthousiasme spreekt Frans van Sales van de heidense wijsgeren: van Aristoteles, van Socrates, — den meest geprezene onder allen.... hij was zo geneigd om Hem te beminnen, dat gelijk Sint Augustinus verklaart, velen van mening waren, dat hij de zedenleer slechts aan anderen leerde om hun geesten te zuiveren, opdat zij des te beter het opperste goed zouden kunnen beschouwen, — van Epictetus, dien hij wellicht de meeste bewondering toedraagt. Maar „gelijk de palmen, die wij naar onze streken verplant hebben, niet dan een zekere poging aanwenden vrucht te dragen, en toch slechts onrijpe dadels voortbrengen", zo komt de door de zonde gestoorde mens niet boven een aanvangsneiging tot Godsliefde uit, en waren de openbaring, herstelde natuurlijke krachten en bovennatuurlijke hulp nodig hem tot zijn doel te brengen. Vandaar dat ook de opvoeding geheel in bovennatuurlijke orde is geplaatst en door zijn „politiek van het Onze Vader" bevestigde Don Bosco, dat elke opvoeding in de natuurlijke orde, ondernomen door huisgezin en staat, noodzakelijkerwijze onderworpen moet blijven aan- en minstens geen beletselen in de weg mag leggen voor de exclusieve paedagogische activiteit der Kerk. Don Bosco heeft voor het recht van deze fundamentele eis voor de opvoeding van den christenburger gevochten juist in de dagen dat het van alle kanten werd aangevallen. Wel immers ligt in de natuurlijke aanleg van den mens de Godsliefde als neiging gegeven, maar niet als een liefde die boven alles uitgaat. De bovennatuur bouwde — noodzakelijkerwijs — op de natuur, die ondanks haar ingeboren neiging toch slechts povere resultaten te zien gaf en een verseculariseerde staat of versecullariseerd huisgezin, hoe voorbeeldig overigens ook, moeten delen in de verbazing van

Frans van Sales over Epictetus: „Maar vooral verbaas ik mij over den goeden Epictetus.... Hoe meelijwekkend is het immers niet dezen voortreffelijken wijsgeer soms met zoveel welbehagen, met zoveel ijver en gevoel over God te horen spreken, dat men hem een christen wanen zou, die pas een heilige en diepe overweging hield en hem niettemin elders keer op keer horen praten als een echte heiden.... een huichelaar en kromprater in dingen van zo groot belang.... [10]).

Daarom gaf Don Bosco, volgens het verhaal, aan den engelsen minister almerston, die een bezoek bracht aan het Oratorium, openhartig ten antwoord op de vraag, hoe hij toch zijn succesvolle resultaten bereikte, dat deze niet binnen de macht van de staat lagen, omdat zij niet voortkwamen uit „ijzeren wetten, maar uit verstand en godsdienst". Religio was voor Don Bosco, gelijk voor Frans van Sales, dienst door Godsliefde, bovennatuurlijk maar gebaseerd op de ratio. En waar deze niet is, daar moet noodzakelijkerwijze de verwarring van denkbeelden ontstaan, waaraan wij de tuchtscholen van minister Cort van der Linden te danken hebben, zoals Gunning opmerkt [11]).

„Mijn systeem berust geheel en al op godsdienst, verstand en liefde", zegt Don Bosco en korter, zoals we reeds hoorden: „mijn methode is dochter van de liefde". Waarmede hij dus, in echte salesiaanse spiritualiteit, aangaf dat de liefde en wel de Godsliefde, de enige weg vormt tot volledige zelfontplooiïng van het kind, zoals toch de opvoeding beoogt.
Nu hoorden we reeds de verklaring der Riten-Congregatie, volgens welke Don Bosco voortdurende „waakzaamheid" aan de dag legde en inderdaad van zijn opvoeders eiste, dat zij de kinderen geen ogenblik aan zich zelf zouden overlaten. Schijnbaar kan bij zulk een voortdurende „bewaking" van zelfontplooiïng niets terecht komen. Ellen Key eist daarom eerbied voor de „majesteit van het kind" en met haar alle naturalistische individualiteitspaedagogen, die „in Jean Jacques Rousseau hun grootvader eren".

Kanttekeningen bij **De Salesiaanse paedagogie van Don Bosco.**

Bij de vorige aflevering:
Blz. 3: No. 1. Dr. Michaël Müller, Frohe Gottesliebe. Das relig.-sittl. Ideal des Hlg. enz.
No. 2. Traïté. Livre II, Chap. 5.
No. 3. Laatste Kerstpreek, drie dagen voor zijn dood.
No. 4. Zie Müller op. cit. pag. 34—39 passim. De bedoeling is slechts Frans' standpunt weer te geven.
Blz. 4: No. 6. cfr. Hoogveld op. cit. pag. 276: 2-Frans van Sales bij de aanvaarding van zijn bisschopsambt.

Bij deze aflevering:
Blz. : No. 9. Traitté. Pref.
No. 10. Traitté-Livre I, chap. 17.
No. 11. Op. cit. pag. 321.
No. 12. cfr.: Hoogveld, op. cit. pag. 281.

Dr. Thijssen over Don Bosco

Wij ontlenen de volgende passage aan de rede, die Dr. Thijssen in het Gebouw van de Dierentuin op 31 Januari j.l. heeft gehouden.
„De geschiedenis heeft ons laten zien hoe providentieëel de opdracht was die Don Bosco te vervullen heeft gekregen in het verlossende plan van Gods goedheid.
Van deze zending kreeg hij reeds op negenjarige leeftijd een profetische aanwijzing in de vorm van een droom, waarin hij een kudde wilde dieren ziet veranderen in een groep gewillige schapen en waarin hij de uitnodiging, meer nog het bevel krijgt om door middel van een bijzondere opvoedingsmethode hetzelfde resultaat te bereiken met een menigte vechtende en vloekende jongens, die hem in droom getoond worden.
De nog tengere leeftijd duidt aan, dat het uitsluitend Gods werk is, terwijl daarin toch de waarden van de menselijke persoonlijkheid ten volle gerespecteerd worden. Immers Jan krijgt de opdracht zich de nodige talenten eigen te maken. Hij ziet erin ook een les aan ons mensen van de 20ste eeuw om ons te leren dat de goddelijke taktiek nog niets veranderd is en dat God de hoogmoedige, ijdele en opgeschroefde menselijke wetenschap en kracht niet nodig heeft tot het vervullen van Zijn voorzienigheidsplannen Het charismatische van de zending van Don Bosco blijkt ook uit de eenvoud, de oprechtheid, de terughoudendheid van de persoon zelf.
In zijn charismatiek is Don Bosco ons zodoende een voorbeeld van het onvervalste realisme, dat het christendom in zich verbergt. Immers in het werk van Don Bosco — voor iemand die niet blind is voor de werkelijkheid van het verschijnsel — dringt Gods werk vanuit zijn verborgenheid door in het zinnelijk waarneembare, opdat wij met onze lichamelijke ogen dit werk Gods zouden kunnen erkennen.
In de opvoedkundige methode van Don Bosco zijn hoofdzakelijk twee elementen: een negatief — „Niet met slaan, maar met zachtheid en liefde moet ge deze vrienden winnen", een positief: „Geef hen onmiddellijk onderricht over de slechtheid van de zonde en over de schoonheid van de deugd".

Dr. Thijssen, feestredenaar ter gelegenheid van de Don Bosco-hulde te Den Haag.

Jongens VAN DE STRAAT

Nauwelijks ontkomen aan de brute aanslag van het geweld, groeit boven Europa een nieuw gevaar, groter, omdat het zijn toekomst bedreigt; want achter het hakkend geluid der laarzen groeit in donkere verten als ht grauwe kiemen van een bui, tussen dood en puinen de onheilspellende stap van nieuwe benden — de horden van een bandeloze jeugd. Als kudden door de prairiebrand zijn ze weggedreven uit het vertrouwde milieu van hun families en drommen nu samen in de nood. De jeugd blaast alarm en luidt de noodklok over Europa — zij is de dupe geworden van deze jarenlange strijd.
De toestanden in Polen en Rusland zijn voldoende. Men behoeft zich geen illusies te maken over de resultaten van het Rode regieme. Het is de gegarandeerde mislukking van een pervers systeem.
De onherstelbare definitieve ineenstorting van het Derde Rijk, met daaraan voorafgaande de opvoeding van de duitse natie in de nazistische „Weltanschauung" zijn feiten, waaruit men zonder moeite de hachelijke positie van de jeugd in het tegenwoordige Duitsland kan afleiden. In zijn „pleidooi voor een betere jeugdopvoeding in Amerika" wijst John Hoover op het ontstellend tekort aan ge stelijk verzet. Een epidemie van misdadigheid en ondeugd ondermijnt het besef aan hogere waarden. Geestelijk verval, immoraliteit, gebrek aan tucht, onverschilligheid en talrijke andere negatieven zijn het gemeenschappelijk bezit geworden van een overgroot deel der jongere generaties.
Frankrijk realiseert zich althans in grote lijnen het gevaar. De nieuwe aspecten, uit de tijden en woelingen geboren, hebben ook nieuwe vormen van apostolaat in het leven geroepen. En het is vooral de dappere Abbé Goëns, die met zijn „république démocratique" een stap in de goede richting heeft gezet. Het probleem vroeg een onmiddellijke oplossing en in zijn bezorgdheid voor het lot van duizenden jongens aarzelde hij geen moment. Het was een bijna onmogelijke taak als men hem hoort vertellen: „ceux, dont personne ne veut, qui se sont fait flanquer à la porte de partout, qui se battent, qui refusent le travail, quel qu'il soit". Jongens, die niemand hebben wil, die overal zijn weggejaagd, die vechten en te lui zijn om te werken. Hier ontbreekt zelfs de basis voor een degelijk herstel.

Zonder veel moeite zou men dit droevig relaas met een lange rij andere feiten en citaten kunnen aanvullen, maar daarmee ondervangt men de moeilijkheid niet, raakt men niet aan het wezen van het probleem. Het schreiende van deze onnoembare tragiek zal men nooit kunnen verhalen. Het is niet een pijnlijke situatie zonder meer, maar een onrecht, het verraad aan een roeping. Het heiligste, wat God de mensen kon geven, was het kind en daarom zond Hij ons Zijn Zoon — klein, onmondig en hulpbehoevend, om Hem lief te hebben en in Hem alle kinderen der aarde. Maar het rumoer van de strijd, de lawaaierige leuzen van de nieuwe tijd overstemden hun angstig geschrei en het kostbaar kleinood werd vergeten, zelfs roekeloos vernield.
Nu durft men de consequenties niet aan: deze jeugd is misdadig, omdat de ouderen een groter misdrijf op het geweten hebben. Men heeft niet openlijk de oorlog verklaard aan de duistere machten, die het kind bedreigden. Nu haalt men verbaasd de schouders op en met een Pilatusgebaar wordt de schuld op het debet van de oorlog geschoven.
De jeugd is in opstand. Het zijn niet langer kinderen, die spelen en dromen kunnen. De harde werkelijkheid maakt hen vertrouwd met de misdaad en met de geraffineerde actiek van misdadige methoden. Het is niet langer meer de jeugd, die edelmoedig de vaart begon naar het Heilige Land. Onze jeugd leed schipbreuk, omdat er op het critieke moment niemand was, die het roer in handen nam. Jeugd moet geestdriftig zijn — een brand van jong idealisme, — nu is ze de grimmige stoet van rebellen, die met de begeerten van dieren loeren op buit. En in hun zielen laait de gloed van de hartstocht, fel en gulzig, onverzadigbaar.

Jeugd kan grootmoedig zijn, nu is ze een gierig roofdier, dat zoekt en steelt zonder te vragen naar goed of kwaad. Wie zal het hen kwalijk nemen, dat ze de grenzen niet kennen tussen wel en niet, tussen liefde en haat. Ze vragen niet meer dan het allergewoonste, waarop zij recht hebben, waarop wij allen aanspraak mogen maken: een paar schoenen, een hemd, een hap eten. Ze hunkeren naar een vriendelijk woord, hun gore handen bedelen om een hartelijk gebaar en hun ogen zoeken het licht, de vreugde, het geluk. Nu worden ze opgejaagd langs de straten als een lastige en schadelijke troep mussen. Men weet er geen raad mee en in langdurige vergaderingen worden de feiten besproken, die als een dreunend verwijt worden uitgeluid over de landen.
Maar het is niet meer genoeg de feiten te constateren, we moeten de oorzaken vinden en dan de kwaal genezen. In Zijn toespraak tot het Generaal Kapittel der Jezuïten zei de Paus. „De tijden zijn slecht, omdat de mensen slecht zijn. We moeten de mensen beter maken, dan worden ook de tijden weer beter!"
Werklust, eerbied voor de wet, ethisch gedrag, gehoor-

zaamheid aan de goddelijke wetten en aan de vastgestelde wetten van de staat zijn fundamentele begrippen, waarop in de toekomst zal moeten worden gebouwd. Het kind moet weer wennen aan een geordende levenswijze — of, om met Don Bosco te spreken: we moeten het in de practische onmogelijkheid stellen kwaad te doen. Het is een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid, de gemeenschappelijke liefde, die zich in tederheid buigt over ieder kind apart.

De enkele moedigen die met een resolute slag de knoop doorhakten, verdienen onze aandacht en de steun van allen. We zijn geen christenen om te critiseren, of af te breken en elke actie te bestempelen als een gevaarlijk experiment. Alle kleinburgerlijk peuteren is onbegrip voor de enorme omvang van het dreigement en het brandend enthousiasme van hen, die grepen naar de grootse daad, is allerminst een aanslag op de bestaande tradities. Wie al de liefde oordelen ?

De grote fout, de fout van elke mislukte opvoeding, ligt in de familie. „Wanneer een kind de wet en de orde met voeten begint te treden, moogt ge er van verzekerd zijn, dat het dit voorbeeld thuis zag of dat zijn ouders er niet in slaagden het aan verderfelijk gezelschap te ontrukken". Omvergegooide families, nalatige ouders, die hun onverschilligheid rechtvaardigen door de tegenwoordige levensvoorwaarden zoveel mogelijk te hekelen, armoede en ellende schiepen de gunstige atmosfeer voor de maatschappelijke en zedelijke verwording van het kind. Don Bosco begreep dit en op dit inzicht bouwde hij zijn systeem, waaruit tegen alle verzet en critiek in, een reusachtig sociaal werk opbloeide, dat onmiskenbaar bestemd was om juist in onze tijd het kind te verheffen uit de donkere schaduw van leed en corruptie. Ook hier bewijzen de feiten de waarheid van deze bewering. Want toen na de geallieerde opmars naar de noordelijke linies in Italië in het Zuiden een toestand ontstond, die zich met ongekende snelheid ontwikkelde tot een nieuwe nationale ramp, nam de Paus het initiatief en gaf de zonen van Don Bosco opdracht onvoorwaardelijk in te grijpen. Het werd hun aangerekend als een plicht, voortvloeiende uit hun naam en hun roeping. „We moeten de allerarmsten der armen weer voeden. Daarvoor kloppen we aan bij Don Bosco. Zeg aan de Salesianen dat we verwachten dat zij de zorg op zich nemen van deze vergooide jeugd — dat ze doen wat ze kunnen, bezield met de liefde van Don Bosco". Het waren de zogenaamde ‚Sciuscià" waarvan de Heilige Vader sprak, jongens van de straat in de letterlijke zin van het woord.

Sciuscia is een Italiaanse verbastering van „shoe-shine" (= schoenen poetsen). Het was de steeds weer herhaalde vraag, waarmee de geallieerde soldaten werden lastig gevallen door jongens die een paar centen wilden verdienen om hun honger te stillen. Nu is Sciuscià 'n naam, maar ook een nieuw onrecht dat men deze kinderen aandoet. Ze worden beschouwd als een product van omstandigheden, als een geval dat vandaag actueel is en morgen verdwijnt in dikke dossiers — als een naamloze, een cijfer dat men verwaarlozen kan zonder onrechtvaardig te zijn. Sciuscià was zelfs 'n mode, maar voor wie zich de moeite getroostte een nauwkeurige balans op te maken spraken de cijfers een duidelijke taal.

Waar kwamen deze jongens vandaan die in Rome alleen al op 5 à 6000 worden geschat? Bij het ontleden van deze vraag vertoont het probleem een tweevoudig karakter: Een gedeelte van deze jongens kent wel een thuis, maar het begrip familie hebben zij nooit in zijn volle omvang kunnen waardeeren. Het gemis aan hartelijkheid, verzorging, hygiene, een gezellig verblijf, aan voedsel vooral dreef hen de straat op. De ouders konden of wilden niet zorgen voor een opvoeding die het kind in staat stelde zich normaal te ontwikkelen. De erbarmelijke toestand waarin het opgroeide garandeerden dit negatief resultaat. Van groter belang was echter het lot van duizenden jongens voor wie de straat hun thuis was. Bij de bombardementen op Rome en in de gevechten rond de stad of in andere streken van het land waren hun ouders gedood en als de Sciuscià vertelt, begrijpt men uit zijn verhaal tot welke gevolgen dit alles moest leiden: „Ik ben 12 jaar en het is nu bijna 2 jaar geleden, dat we vluchten moesten voor de vliegtuigen en ik moeder zag vallen, getroffen door een kogel. Ik ben naar huis gegaan, maar ik vond niets meer; de buren lagen dood onder de puinen; Vader was krijgsgevangen en is nu nog niet terug uit Rusland. Toen ben ik naar tante gegaan in Milaan, maar ze behandelde mij zo slecht dat ik er vandoor ging. Alleen zwierf ik door Italië, Turijn, Florence, Genua. Overal joegen de menschen mij weg omdat ik smerig was en bijna zonder kleren. De politie zat mij achterna. Ik vond vrienden maar ze verkochten vuile praat en deden dingen die slecht waren. Ik was gewend netjes gekleed te gaan, nu liep ik rond als een bedelaar. In Rome gekomen ontdekte ik in alle hoeken jongens, hongerig, slecht gekleed, duizenden. Met de anderen sliep ik onder de wagens op het station, of in de portieken van de publieke gebouwen totdat ik een priester ontmoette die me zei naar de Salesianen te gaan. Ik schaamde mij, maar ging toch en vond er veel jongens, net als ik. De priesters gaven mij eten en een nieuw pak. Nu ben ik gelukkig, ik werk weer en slaap in een bed. Ze behandelen mij zoals moeder het deed."

Met een kleine variatie in de détails vertellen ze allen hetzelfde verhaal. Het is de tragedie der Sciuscià, waarvoor de acteurs geboren worden uit vernielde of slechte families. De ellende leverde het motief en de straten van Rome het décor. Het is niet meer dan natuurlijk, dat onder zulke omstandigheden deze nieuwe klasse ontstond — het proletariaat van het kind — bezitlozen die zelfs het allernoodzakelijkste moesten stelen of kopen voor een leugen. In georganiseerde benden overvielen zij, gewapend met pistolen en handgranaten treinen en transporten, plunderden de winkels en maakten de straten onveilig. Dit was het uur van de allerhoogste nood. De politie stond machteloos en besloot het vuur op deze wilde massa te openen.

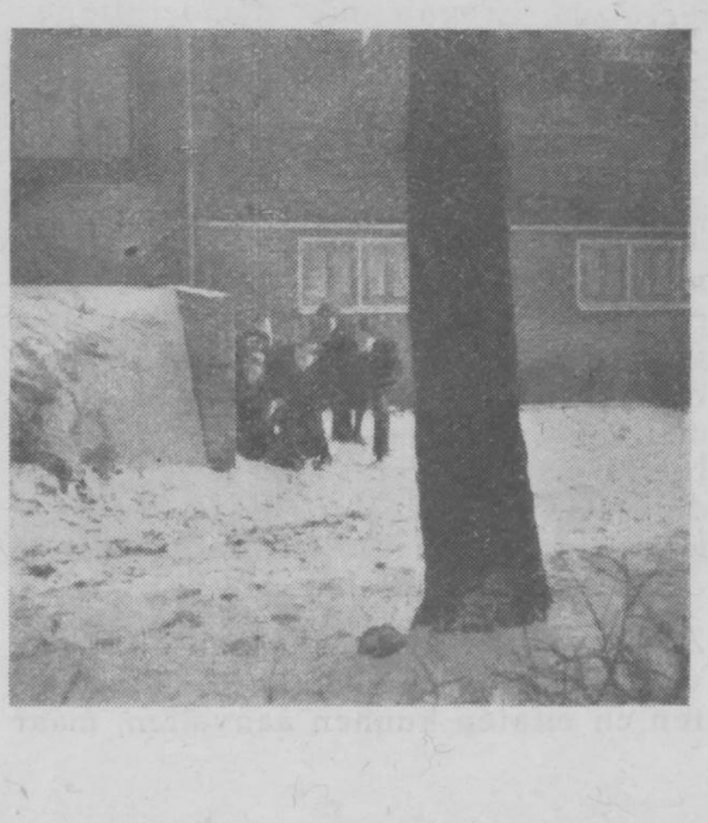
(Wordt vervolgd)

BIJ DE FOTO'S:

Ambachtsleerlingen te Leusden spelen „oorlog" in de sneeuw.

Don Bosco, de Schrijver.

Geen die het verhaal van Don Bosco's schrijversroeping zo goed verteld heeft als Paus Pius XI, in een redevoering ter gelegenheid van het Decreet over de heldhaftigheid van Don Bosco's deugden (20 Februari 1927). De grote en geniale Paus tracht het geestelijk portret te schetsen van een groot en geniaal Heilige, evenals kleineren dan hij getracht hebben Don Bosco's stoffelijke gelijkenis uit te meten, en hij slaagt, beter dan zij konden slagen, maar ten volle? Don Bosco ligt boven de fel „verlichte" woestijn van de XIXe eeuw als een sfinx. Men beproeft zijn gelijkenis te vinden en stoot op uiterlijke werkzaamheden, men exploreert zijn deugden en ontdekt een systeem, dat het masker is voor de innerlijke persoon en als zijn glimlach van vermomming. Zo heeft Pius de Grote in Don Bosco voornamelijk een evenknie ontmoet in de hoge sferen van het *intellect*, dat dan ook de gehele tekening beheerst, „als om te bewijzen dat op het zedelijk plan en tevens op het terrein der uiterlijke werkzaamheid de geestesgaven en het denkersvermogen van Don Bosco mede de stof hebben gevormd tot uitvoering van de taak, die de Geest Gods hem had toebedacht bij zijn ontstaan, toen de Geest hem de baan op dreef die hij langs het firmament van de geschiedenis zou beschrijven". (A. Caviglia S.S.). Een ontmoeting tussen denkers, tussen twee grote geesten, late en rijpe afschijn van een lichamelijke ontmoeting tussen de twee heilige priesters Jan Bosco en Achilles Ratti. De Paus ziet en tekent het volgende beeld:

„Een schitterende en volledige persoonlijkheid, een van die geesten die een groot spoor zouden hebben achtergelaten op iedere weg van zijn keuze, zo wonderlijk goed was hij beslagen voor het leven met een sterke en machtige geest, met een liefdevol hart, met een werkdadig denken, voelen en handelen, weids en diep inzicht, met een ongemene, ja verreweg niet gewone macht van verstand, van dat verstand (en men weet en bevat dit over het algemeen slecht) dat verstand heeft in de eigenlijke zin van het woord, het verstand van een man die waarlijk had kunnen worden wat men de geleerde, de denker noemt". En de geleerde, die Pius XI was, vond de weemoed voor de volgende karakteristiek van Don Bosco's schrijversroeping:

„Ons resten de achtergelaten sporen, als het ware verspreide ledematen, verspreide elementen om zo te zeggen, die aantonen dat hij vanuit een grondgedachte had moeten komen tot de samenstelling van een groot wetenschappelijk lichaam, van een groot werk van wetenschap".

In Karel van de Woestijne meent Dirk Coster te moeten zien „een literaire Michel Angelo, die veel jonger dan de werkelijke zou gestorven zijn". Dan kunnen we Don Bosco misschien een wetenschappelijke Michel Angelo noemen, die uit hogere motieven zelfmoord zou gepleegd hebben. Waar Don Bosco had kunnen worden de eenzame pionier der wetenschappelijke ontdekkingen, daar wordt hij de bezige winkelier van het weten en (bij nadere beschouwing) de distributie-ambtenaar van Gods genade; waar hij bovendien, niettegenstaande zijn Piëmontese afkomst — want Piëmonte, evenals Frisia, non cantat —, de meester van de pen had kunnen zijn, daar is hij de kruier geweest van papier en inkt.

MULTIPLICATOR.

De jeugd, die hij in zijn dromen kreeg toegewezen als een kudde wolven en erger gedierte, verslond zo ook zijn tijd en huilde om meer. Hij moest hun honger stillen, honger naar God en honger naar cultuur, maar de keurmeester kon geen vrede hebben met de comestibles die hun allerwegen werden voorgezet. Scherpe critiek levert hij o.a. op toch gewaardeerde teksten van Bijbelsche Geschiedenis, op ongeveer alle schoolboeken van Vaderlandsche Geschiedenis. Hem rest geen andere keus dan een eigen winkel te openen. De tijd vindt hij in kieren en gaten, aan flarden door zijn wolfjes gespaard. Hij schrijft en corrigeert in de trein, bij nacht en ontij, in de wachtkamers, overal waar hij er kans toe ziet. In zijn Seminariejaren heeft hij veel gelezen, geleerd en.... onthouden; hij blijft alles lezen wat hem van dienst kan zijn en schrijft dan. Tijd voor oorspronkelijk wetenschappelijk onderzoek heeft hij niet en behoeft hij niet. Hij doet immers (met hoeveel smart? want hij was een denker en schrijver uit aanleg en neiging) afstand van nieuwe aanwinsten, hij moet cultuurdrager zijn voor de nederigsten, lastezel van wetenschap, vooral goddelijke wetenschap. Daarom werkt hij als een kruier en schrijft hij, schrijft hij duizenden brieven en een ruim honderd werkjes.

Geschiedkundige geschriften: Een Kerkelijke Geschiedenis, die hij later nog eens helemaal omwerkt als hij doordrongen raakt van een idee, dat hem diepste besef wordt: de Kerk der Geschiedenis rust op het Pausdom, de Pausen zijn de pilaren die alles schragen. — Een Bijbelse Geschiedenis, die hij bewerkt naar normen van uiterste veiligheid. Het eerste werk beleeft dertig herdrukken, het tweede (helaas grotendeels in een minder gelukkige uitgave, door anderen opnieuw gestiliseerd) meer dan zestig. — Levens der Pausen — De Geschiedenis van Italië — Heiligenlevens en andere levensbeschrijvingen. Hij schrijft vooral een groot aantal godsdienstige werken: een kerkboek, apologetische werkjes, tweespraken, enz. — Paedagogische geschriften, waaronder een leerboek voor elementair rekenen. Laten we de proef nemen op de volgende Salesiaanse som: „Een jongen geeft per week 2 frank uit voor tabak en 5 frank om te biljarten; hoeveel zou hij in een jaar uitsparen als hij zijn vermaak zocht in minder kostbare en betere ontspanning?" Dan schrijft hij nog belletrie: drama's, gedichten, almanakken e.d. en vanzelf allerlei aangaande zijn stichtingen.

In 1929, het jaar van de Zaligverklaring, is de Salesiaanse Congregatie begonnen met de critische uitgave van Don Bosco's Opera Omnia. Verschenen is het eerste deel van de eerste serie, bij mijn weten tevens het laatste voorlopig. Het bevat de Bijbelse Geschiedenis met enige onuit-

gegeven artikelen dienaangaande en de uitstekende inleiding van de hand van Don Alberto Caviglia, Salesiaan, waarvan in dit artikel dankbaar gebruik is gemaakt.

ZELFMOORDENAAR.

Aan een boom zoo volgeladen dient men niet te zoeken naar de volledig gave vrucht, het werk van wetenschap of van stijl gevoed en gerijpt in de rust en de stilte van een welvoorziene studeerkamer. Zijn imposante opus stelde Don Bosco samen als een klein onderdeel van zijn talloze andere en dringender bezigheden, en zeker niet met litteraire of wetenschappelijke bedoelingen, hoe natuurlijk hem die ook zouden zijn gevallen. Zijn schrijversroeping moest het onderspit delven in de strijd met wat Caviglia de „superroeping" noemt, in de strijd met de hogere roeping die hij zijn hele leven door bleef horen als de grondtoon van al zijn moeitevol werken. De schitterende gaven, opgemerkt en bewonderd door Pius XI, vermocht hij nooit in het gelid te stellen tot voltooiïng van een geschrift in grote stijl; hij gebruikte ze als reserves, hij gooide ze gul in de bres onder de hevige en levenslange worsteling om jongenszielen, die hem tot hoogste taak was opgelegd.

Om voor zijn jongens verstaanbaar te zijn moest hij zich eerst omvormen en zich een nieuwe stijl eigen maken. In zijn seminariejaren was hij geschoold op de leest van de predikanten der vorige eeuw. Men had hem leren spreken en schrijven volgens van eerbiedwaardigheid verstarde schema's, in de bloemrijke, druk geornamenteerde stijl van bestofte handboeken, een stijl die bij het gewone volk des te meer indruk maakte naarmate het er minder van begreep. Don Bosco doorzag dit voor wat het was: een onnatuur en innerlijke tegenstrijdigheid. Het werd zijn eerste zorg bevattelijk te zijn. Daartoe koos hij een inhoud die zo dicht mogelijk bij het verstandelijk peil van de jongens bleef. Hij diende geen ingewikkelde en moeilijk te volgen begrippen aan, ook niet wanneer hij voor volwassenen preekte. Men mag immers het begripsvermogen van de grote massa niet hoger aanslaan dan dat van het kind. En deze eenvoudige, desnoods vereenvoudigde waarheden zette hij uiteen in een stijl zo helder, dat ook de domste niet anders kon dan begrijpen. Dit werd zelfs zijn voornaamste stijlbeslommering: duidelijk te zijn. Hij las zijn manuscripten voor aan zijn moeder, aan jongens of gewone arbeiders en rustte niet tot hij bemerkte dat hij een vorm had gevonden, die zijn toehoorders juist datgene diets maakte, wat hij hun wilde mededelen. Hij bleef steeds opvoeder, ook wanneer en zelfs voordat hij zich te schrijven zette. Maar de opvoeder in hem vermoordde de literator, die hij had kunnen zijn. En toch: juist daardoor bleef hij ook zijn schrijversroeping trouw, juist daardoor ontwikkelde hij

STIJL.

een eigen stijl, onnavolgbaar zuiver en helder, hoe doorspekt met piëmontismen zijn taal soms was. Nergens blijkt dit duidelijker dan in een vergelijking van de uitgave van zijn Bijbelse Geschiedenis (bedoeld voor de lagere school) zoals die fris en onvervalst uit zijn pen kwam, met de uitgave die nu algemeen gebruikt wordt, nagezien en zgn. opgepolitoerd in een ongelukkige poging om het boek „mooier" te maken. Dat Don Bosco deze heiligschennis glimlachend toestond, pleit voor zijn nederigheid en voor de totale afwezigheid van literaire aanspraken in zijn geschriften. Hoe hoog men ter bevoegder plaatse de kwaliteiten van zijn Italiaans overigens aansloeg, blijkt wel uit het feit dat in Toscane, dat literaire bolwerk, het laboratorium van Italiaans in reincultuur, op verschillende scholen enige van zijn werkjes werden ingevoerd als .... tekst voor letterkunde. Dat was wel het laatste wat Don Bosco er van verwacht had, maar hij verdiende het alleszins. Het is nog steeds een genoegen vooral bepaalde gedeelten van zijn geschriften te lezen en te herlezen. Uit de onopgesmukte vorm komt immers voortdurend stralend en heerlijk de schone ziel van Don Bosco treden in het licht. Men ondergaat soortgelijke gewaarwordingen bij het lezen van de Fioretti van Sint Franciscus; dezelfde zoete eenvoud dringt door in alle poriën, een grote vrede schijnt als een glimlach te waren over blad na blad. Toch is het geen kindertaal, integendeel. De humanist weet geschikt Latiniserende wendingen (o heel eenvoudig) en rhetorische stijlmiddelen (maar zeer onopvallend) zo aan te wenden en te verweven, dat het geheel hoewel krachtiger, niet zwaarder, hoewel eleganter, niet ingewikkelder wordt. Nu valt het niet te betwisten, dat de woordkeuze in Don Bosco's geschriften bijwijlen iet of wat ouderwets aandoet, soms zelfs gezocht lijkt. Maar men zou hem er ten onrechte een verwijt van maken, daar deze fout, zo het een fout is, de hele Italiaanse literatuur van de vorige eeuw aankleeft en gewoonlijk in veel sterkere mate. Men schijnt zich in Italië nog heel lang en heel laat te hebben vastgebeten aan het klassicistische spoor: een zekere deftigheid, zich uitende in archaïsmen, bloemerige versierselen en en andere zinledige verfraaiïngen scheen tot de goede toon te behoren en ook Don Bosco, die nooit zinledig is, (daarvoor kostte het schrijven hem trouwens te veel) heeft zich niet helemaal bevrijd van sommige, overigens weinig storende eigenaardigheden van de literaire smaak van zijn tijd. Waar dit het hinderlijkst opvalt is wel in zijn dramatische productie. In het stuk „La Casa della Fortuna" („Het Huis van het Geluk") gaat de dialoog wat al te zwaar gebukt onder dergelijke klassicistische rompslomp, terwijl tevens een zekere matheid ontstaat door een tekort aan dramatische spanning. Blijkbaar was Don Bosco te nuchter aangelegd om een toneeelschrijver te zijn, ofschoon van de andere kant zijn „dromen" juist uitmunten door pakkende enscenering en intrigue. Hoe het ook zij, deze (haast wel te verwaarlozen) zijde van zijn productie, vertoont een scherpe tegenstelling met de levendige, guitige, kwieke toon en de oer frisse, volkse taal van de Galantuomo, de almanak, die vooral in de eerste jaren van zijn verschijnen zoveel stof opjoeg, tot in de ministeries toe, door zijn gedurfde en.... trefzekere voorspellingen. Don Bosco had er een officiële reprimande voor in ontvangst te nemen, omdat naar de mening van sommige ministers zijn voorspellingen politieke onrust zaaiden in het toenmalige Koninkrijk Piëmonte. Men zou geneigd zijn te zeggen, dat in deze pretentieloze almanak-praatjes Don Bosco's stijl zichzelf

wordt, als men niet gewaarschuwd was door zijn veelzijdigheid, die immers een dergelijke beperkte karakteristiek volstrekt niet toelaat. En zo geldt voor Don Bosco's stijl hetzelfde wat voor geheel zijn persoonlijkheid geldt: naar binnen en naar God toe zal hij het eendere, sereen onveranderlijke en evenwichtige gelaat getoond hebben dat voor ons onvindbaar blijft; naar buiten in al zijn uitingen geeft hij, evenwichtig mensenkenner, aan elke ontmoeting en elke bedrijvigheid de glimlach die haar toekomt, en dat is niet de verduurzame en goed geconserveerde glimlach van een Oosters afgodsbeeld, maar de steeds wisselende weerschijn van zijn niet aflatend apostolaat, van zijn welbedachte trek naar zielen, zijn ingeroest instinct van zielenvisser.

AESTHETICA.

En zo heeft Don Bosco dan toch nog zijn schrijversroeping vervuld. Hij heeft wondermooie dingen geschreven: brieven die geuren van geestelijke troost, gebeden waar het hart bij opengaat, heiligenlevens en levens van heilige jongens die duizenden anderen de weg hebben gewezen ter innerlijke alpentocht, apologieën die bekeringen hebben teweeggebracht. Hij heeft willen schrijven om goed te doen, hij hééft goed gedaan en God heeft hem het „overige toegeworpen"; de goede intentie en zijn heilige persoonlijkheid hebben aan zijn geschriften een schoonheid verleend, waar vele schrijvers hun leven lang vergeefs naar haken. Als zij eens deden zoals Don Bosco? Ook aan hen zou in vervulling kunnen gaan wat Christus beloofde: „Zoek eerst het Rijk Gods en Zijn gerechtigheid en de rest zal u in de schoot worden geworpen als toegitt". Is de schoonheid ni t een toegift, een saus op de levensschotel? Maar „als de graankorrel niet in de aarde valt en sterft, blijft zij alleen". Daarom, o critisch Tweeoogje, staan de ivoren torens buiten het dorp, *ubi sunt leones*, waar de leeuwen zijn.

NOG EEN EEUWFEEST

In dit tijdschrift wordt gesproken van twee eeuwfeesten, maar om volledig te zijn moeten wij nog een derde vermelden.
Immers op 16 April 1942 werd te Turijn het eeuwfeest gevierd, niet van een groot man, maar van een kind. Nog geen 15 jaar oud en toch reeds zo „groot" dat zelfs de Paus er over sprak en dat bij de honderdjarige herdenking van zijn geboorte (2 April '42) een kardinaal, vier bisschoppen en verschillende andere hoge burgerlijke autoriteiten in Italië tegenwoordig waren.
Wij bedoelen Dominicus Savio, een van de jongens uit de eerste jaren van het Oratorium van Don Bosco.
Don Bosco, die hem heel goed kende, van binnen en van buiten, schrijft over een „opmerkelijk bewonderenswaardige levenswijze". Pius XI, de Paus van Don Bosco, aarzelt niet in de *heldhaftigheidverklaring* (9 Juli 1933) te spreken van „de kleine en grote Christen", „de kleine en grote dienaar Gods", „de kleine en grote apostel", „de kleine meer nog, de grote reus van de geest". Dit zijn dan ook de eerste indrukken bij een meer diepere kennismaking met deze „kleine heilige". Een „kleine heilige" wil niet zeggen een kleine of beperkte, en dus onvolledige heiligheid. De H. Kerk zou een officiele verklaring van een dergelijke heiligheid immers nooit ter hand nemen. Daarbij: geen enkele heiligheid is klein. In elke heiligheid ligt grootheid, verhevenheid. „Kleine heilige" zo noemen wij hem — en met Kard. Cagliero zouden wij kunnen zeggen „klein, maar heilig" — om de verwondering uit te drukken die opwelt bij het zien van dit kleine, jeugdige wezen, dat zulke grote geestelijke waarden en hoogten in zich verbergt.
Immers: een ziel die reeds op zevenjarige leeftijd als voornemen bij zijn eerste H. Communie het motto schrijft voor zijn geestelijk leven *„liever sterven, dan zondigen"*, is niet de ziel van een of andere brave jongen, maar is een vroegtijdig verlichte ziel, die een echt bovennatuurlijk leven heeft. Geen wonder dus dat hij op dertienjarige leeftijd tegen Don Bosco zegt: „Ik vraag U om mij heilig te maken. Ik heb absoluut behoefte om heilig te worden".
De goddelijke Voorzienigheid heeft gewild dat deze nieuwe, fleurige bloem prijkte in de tuin van Don Bosco, om de hoge waarde van de zending en het apostolaat van den heiligen Opvoeder te bevestigen.
Zo ziet ook Pius XI dit spel van de goddelijke Tuinman. Voor Hem is Dominicus Savio „de mooiste, de rijpste van de eerste vruchten van het werk van Don Bosco". En met de diepe intuïtie en kennis, die Hem eigen is ziet hij in de heiligheid van Dominicus Savio ook Don Bosco voor zich terugkeren in zover Dominicus „hem opnieuw zijn leven", en de voornaamste karakteristieke hoedanigheden voor de geest doet komen. Hier ligt de rechtvaardiging voor het destijds gevierde eeuwfeest. Immers Dominicus Savio is niet alleen voor ons een dierbare familieherinnering uit de eerste jaren van het Oratorium, jaren die, zoals elk moeilijk begin, iets hebben van heldhaftigheid, van epiek. Het leven en vooral de heiligheid van Dominicus Savio is meer! Het is de *grondlegging*, de openbaring van Don Bosco's opvoeding, van de Salesiaanse heiligheid. En, terwijl wij op plechtige wijze Don Bosco's eerste contact met een Turijnsen jongen en zijn eerste definitieve huisvesting herdacht hebben, mogen wij nu ook wel even stil staan bij de hoeksteen van de salesiaanse paedagogie, van de salesiaanse ascese.
In die dagen immers trok men in Valdoco de eerste muren op. Men legde de hand aan de uitvoering van de eerste plannen van Don Bosco. Ook Dominicus heeft in deze grondlegging, in dit begin zijn deel gehad. Met zijn heiligheid bevestigde hij de geest en de eerste uitingen van geestelijk leven dat daar ontlook en dat nu klopt als het hart van een systeem dat langzamerhand „de hele wereld doordrenkt" (Orestano).

Dit geestelijk leven drukte hij uit in en door zijn leven. Hij putte het uit de sfeer die Don Bosco om zich schiep. Meer nog, hij weerspiegelde den heiligen leeraar, door in zichzelf uit te beelden de opvatting van heiligheid, die Don Bosco ons als geestelijk erfdeel heeft nagelaten.
Het is waar dat Don Bosco Dominicus als een voorbeeld voor de jeugd voorstelt, als een ideaal van heiligheid, mogelijk en verwezenlijkt in de jeugd.

Maar daarnaast heeft Dominicus toch ook een grote waarde ten opzichte van de paedagogie, de opvoeding van den heiligen meester. Zonder twijfel is hij de eerste en tot nu toe de enig bekende hoogste en volmaakste verpersoonlijking van deze opvoeding. In zijn persoonlijk leven is hij dit als vrucht van diens paedagogie, in zijn geschiedkundige waarde is hij dit als document van zijn natuur en als getuigenis van zijn verheven doeltreffendheid.

Wij kunnen nog verder gaan. De vorm van Dominicus' heiligheid is die welke hij geleerd heeft, gekregen van Don Bosco, niet alleen als leraar, maar ook als voorbeeld. Het is dus als een beeld in twee verschillende spiegels. De heiligheid van Don Bosco echter is het type waarnaar zich ook zijn geestelijke zonen vormen, zodat het type van Savio's heiligheid, het salesiaanse is, naar de geest van Don Bosco. En dan nog wel als voorbeeld omdat hij gevormd is in de beginperiode van de „salesiaanse wereld".
Het is dus geen dwaling te verkondigen dat de maken — heilig is in de stijl van Savio, of omsalesiaan — en hij die deze vorm tot de zijne wil gekeerd dat Savio heilig is (en als zodanig is hij de eerste) volgens de salesiaanse stijl.
Dominicus Savio is dus ook voor ons — salesianen en voor alles wat salesiaans wil zijn — een voorbeeld.

Maar niet alleen voor ons. Pius XI heeft hem ten voorbeeld gegeven aan de jeugd van de Katholieke Actie.

Immers in tegenstelling met de jeugdige schijn imponeert Dominicus door zijn geestelijk voorkomen. Hij verheft zich hoog boven het gewone door de heldhaftigheid van zijn deugden en offers, door de ongeschondenheid van zijn reinheid. Hij staat ver boven het normale door de hoogte van mystiek, door de verlichtingen van het estaetische leven en door de hogere charismen. Maar ook — en dat is het juiste waarom — door zijn verheven gedachten over en zijn vurig verlangen naar de liefde voor de zielen, door het onbegrensde van zijn missiegeest, door zijn genialiteit van de veroveringen en van de mogelijkheden van apostolaat.

Het gracieuse van het kinderlijke verfraait elke daad, elk ogenblik van dit leven. De echte zielenvreugde van een geest voor wie geen ogenblik de visie van God — zoals de reinen die hebben — verduisterd is geweest, begeleidt en doordrenkt elk uur van dit schepsel Gods, dat voortdurend de sublieme schoonheden van de hemel boven zich geopend ziet.
Alles wat hij doet is een glimlach van het leven. Hij bekleedt zich met de voorkomendheid, de goedheid en tederheid. Alles wat hij zegt getuigt van een goed hart. Zijn ogen hebben dezelfde lach, die Dante gelegd heeft in de ogen van Beatrice als zij ze gericht houdt in God. Tegelijk met de glimlach van de kleine heilige Theresia heeft hij de aantrekkingskracht van joviale en vrolijke heiligen, zoals Don Bosco.

Zo is ook deze „kleine, grote heilige" een document van de eeuwige vruchtbaarheid van de Moederkerk, waaruit in Dominicus een type van volle en echte jeugdheiligheid geboren wordt. Ook hij toont ons, hoe Zij in staat is altijd, onder alle omstandigheden en op elke leeftijd, ook in de jeugd, heiligheid te vormen.
Het is een des te waardevoller document in zover dit kind in de lekenstand, in het gewone leven hoogten en grootten heeft bereikt, die gelijk zijn aan die van de heiligen die zich in heel wat gunstiger omstandigheden bevonden en reeds lange tijd getraind en beproefd waren.
Het is een van de vele heilige nieuwtjes van de onuitputtelijke, zich nooit herhalende werkzaamheid van de Geest, die leeft in de Kerk.

Dom. Savio,
Don Bosco's eerste leerling.

GEBEDSVERHORINGEN

GEESTEREN, dat. poststempel 1946.

ZeerEerw. Pater,

Misschien wilt U onderstaand verhaal ter ere van Don Bosco wel in het Tijdschrift plaatsen.
Het was 13 Januari 1945, toen wij 's avonds om 10 uur h t bericht kregen, dat onze oudste jongen, die in de Noord-Oostpolder werkte, een trap van een paard had gekregen en stervende was. Direct zijn we met ons allen, we hebben 11 kinderen, begonnen te bidden tot Maria Hulp der Christenen en de H. Don Bosco, opdat we hem nog één keer levend zouden mogen terugzien. Toen mijn man en ik de 14de Januari 's morgens in Vollenhove aankwamen, kenden wij ons eigen kind niet terug. Zijn gezicht was onkenbaar. De beide ogen waren vuistdik opgezwollen, de neus was gebroken en de bovenkaak op verschillende plaatsen gescheurd. Daarbij had hij een ernstige schedelbasisfractuur, zodat het hersenvocht uit zijn ogen liep. Tegen de avond werden zijn handen en voeten reeds koud. Hij zelf meende, dat hij ging sterven. We zeiden de geneesheer-directeur, dat er niets mocht gespaard worden om hem te redden. „Och moeder, zei hij, hier baat geen menselijke hulp meer. Als God niet buitengewoon ingrijpt, komt hij niet levend deze kamer uit". Hij raadde ons aan bij hem te blijven, tot hij overleden was. We hebben een hele week dag en nacht bij zijn bed gezeten. We hebben steeds gezegd. „Don Bosco moet helpen". Onze kinderen losten elkaar af in de kerk. De 5de dag van de novene zijn er 4 geneesheren komen kijken. De dokter zelf zei: „Volgens de wetenschap moest hij reeds lang dood zijn. Ik kan dit niet verklaren". Op het einde van de noveen was er geen direkt stervensgevaar meer aanwezig.
Ik hoef U niet te vertellen, hoe gelukkig we waren, want al hebben we er elf, we willen er geen kwijt. We zijn er vast van overtuigd, dat dit alles het werk is van Don Bosco. Hij heeft zijn werk goed gedaan en onze jongen keurig afgeleverd. Na twee maanden mocht hij verder thuis verpleegd worden. Zijn gezicht is nu zo mooi geheeld, dat men bijna niet kan zien dat hem zo iets overkomen is. Dit danken we aan de voorspraak van Maria en Don Bosco. We zullen het nooit vergeten.
Leve Don Bosco!

Een dankbare Moeder.

Uit Groesbeek schrijft ons de heer W. van Lieshout over de genezing van zijn jongste dochter, die geen voedsel meer tot zich kon nemen en op voorspraak van Don Bosco nu weer normaal kan eten. De doktoren hadden geen baat gevonden met diverse voedingen. Hij dankt Don Bosco via deze weg en zond ons een gift.

Uit Utrecht schrijft ons een Medewerkster:

UTRECHT, 8 Dec. 1946.

Hierbij nog een kleinigheid uit dankbaarheid voor vele gunsten, die ik mocht ontvangen van de H. Don Bosco en Maria Hulp der Christenen. Het zijn zowel tijdelijke als geestelijke gunsten, teveel om allen op te noemen. Ik neem altijd mijn toevlucht tot de Heilige Don Bosco en zeg het ook aan anderen. Ik schrijf U dit met de bedoeling het te plaatsen in het Salesiaans Tijdschrift. Hopende van U een gebed te verkrijgen voor een familielid, voor mij zelf om vele geestelijke moeilijkheden,

teken ik met de meeste hoogachting,
Mej. C. v. STRAALEN.

En iemand, die onbekend wenst te blijven, schreef ons als volgt:
Zeereerwaarde Pater,
Ik heb begrepen en ondervonden dat Don Bosco mij speciaal van de materiële kant veel steun verleent. Daarom heb ik mij voorgenomen Hem 2 % van mijn inkomen over 1947 te schenken. Zorgt Hij dat dat inkomen groot wordt dan int Hij vanzelfsprekend een behoorlijk bedrag. Zoveel vertrouwen heb ik wel dat ik Hem telkens voorschotten geef (ingesloten alvast *f* 25). Dit geld draag ik steeds aan U over en wilt U zo vriendelijk zijn dit zo goed mogelijk te besteden voor het jongenswerk, dan meen ik dat dat in de geest van Don Bosco is.
U vindt dit waarschijnlijk allemaal wel erg materialistisch, maar ik geloof dat Hij mij bij het verder ontbrekende ook wel zal helpen.
Denkt U dat alles zo goed is afgesproken, dan hoor ik eventueel nog wel wat van U.

Vriendelijke groeten,
A. v. K.

Overleden Medewerkers

Mej. H. Dissel, Rotterdam.
Mevr. Vollaerts, Haarlem.
Dhr. J. Schellart, Voorburg.
Mej. J. Bremer, Arnhem.
Mej. A. Stocker, Eindhoven.
Mevr. P. Karnbrock, Hoensbroek.
Dr. Ir. Schoutissen, Rotterdam.
Cornelis Verhoef, Achteveld.
Joannes Verhoef, Achteveld
Johannes Verhoef, Achteveld.

Verdere dankbetuigingen voor verkregen gunsten

L. te A.
H. H. te H.
M. L. te R.
Th. S. te H.
S. v. W. te R.
M. G. te A.
G. J. v. H. te R.
F. v. d. B. te R.
J. Z. te R.
B. Z. te D.
J. H. te U.
R. S. te N.
B. te S.
P. de G. te S.
A. R. te A.
J. P. A B. te R.
A. B. te H.
M. A. M. te 's-Gr.
W. A. te B.
A. v. O. te K.
H. te R.
W. C. v. d. S. te H.
L. v. D. te B.

Meisjes,

die roeping gevoelen voor het Religieuze leven in de Congregatie van de

DOCHTERS VAN MARIA HULP DER CHRISTENEN

om zich te wijden aan het apostolaat onder de meisjes, kunnen zich wenden tot den ZeerEerw. Pater CH. DURY,

Instituut DON BOSCO - LEUSDEN BIJ AMERSFOORT
OPLEIDING VOORLOPIG IN ENGELAND

VAN HEINDE EN VER....

ROTTERDAM

Rotterdam blijft onvermoeid!

Ook in het nieuwe jaar rondom Don Bosco's feest verenigden de medewerkers te Rotterdam zich in een feestbijeenkomst. Ditmaal waren het vooral de bewoners van Delfshaven, die op Don Bosco's eeuwfeest een herdenkingsavond wilden houden. Op Woensdag 5 Februari opende de verkenners van Hopman Wegbrands, enthousiast en muzikaal, de avond. Na een welkomstgroet en enkele aardige nummers van de verkenners en welpen, sprak Pater Dirksmeijer over Don Bosco en zijn werken, zo wonderbaar gegroeid in de afgelopen eeuw. Hij spoorde de aanwezigen aan trouwe medewerkers te blijven, omdat zij hierdoor niet alleen de congregatie, maar ook zichzelf bevoordeelden. Honderd jaar Don Bosco-werk wil ook zeggen honderd jaar medewerkers-arbeid.

Na de pauze werd op zeer verdienstelijke wijze opgevoerd het toneelspel „De Rust van een Heilige". Tot slot van de avond zongen de aanwezigen staande het Te Deum om God te danken voor de weldaden in de afgelopen honderd jaar aan de salesiaanse congregatie bewezen.

AMSTERDAM

In het kader van de Eeuwfeest-viering van Don Bosco's Jeugdwerk organiseerde katholiek Amsterdam een herdenkingsavond op 11 Febr. in de grote zaal van de St. Jozef Gezellenvereniging aan de Stadhouderskade. Op het toneel prijkte een grote schildering van Don Bosco (uitgevoerd door den bekenden schilder Magdelijns); verkenners en welpen brachten een eresaluut aan den groten Heilige, waarna de voorzitter van het Don Bosco-Comité, de heer A. Witschge, de avond opende met enkele toepasselijke woorden, waarin hij vooral dank bracht aan hen, die op verschillende wijze hun steun hadden verleend aan het organiseren van deze avond. De Hoogeerw. Heer Mgr. v. d. Burg, Deken van Amsterdam, wijdde daarna enkele waarderende woorden aan de grote apostel van deze tijd. Hij noemde hem een allemansvriend, die een voortdurend en rechtstreeks contact met God bij zichzelf en bij anderen voortdurend wist te verlevendigen. Hij stelde hem voor als een man van karakter, een voorbeeld voor velen van onze tijd en zeker op de eerste plaats voor zijn medewerkers, die deze naam niet zouden verdienen, wanneer zij zelf niet Don Bosco zouden navolgen. Aan de medewerkers stelde hij Don Bosco's Moeder Mamma Marguerita voor als een toonbeeld van wat een katholieke moeder in haar gezin kan presteren. Hierna hield Pater Dirksmeijer de herdenkingsrede over Don Bosco's persoon, zijn leven en zijn werken, de groei en de bloei van zijn jeugd-apostolaat in de afgelopen honderd jaar en eindigde met een korte samenvatting van Don Bosco's ideeën omtrent de opvoeding der jeugd.

Voor en na deze toespraken trad op het mannenkoor „Don Bosco" uit Amersfoort o.l.v Pater Vogel, dat veel bijval oogstte met de klankvolle en keurige uitvoering van enkele nummers o.a. van Palestrina da Vittoria. Na de pauze vertolkten zij werken van Orl. Lassus en von Weber. Ook het Veluws duo (de gebr. Tromp) voerde verdienstelijk enkele humoristische nummers op.

Het Amsterdams Knapenkoor o.l.v. Eugène Adolfs werkte op keurige wijze mede aan het welslagen van deze avond.

De avond werd besloten door Pater J. Dijkstra, vertegenwoordiger van den Hoogeerw. Pater Provinciaal, die dankte voor de belangstelling en allen aanspoorde om onder vrienden en kennissen andere medewerkers te winnen.

UTRECHT

Pater H. DE KRUIF is de 7de Maart vanuit zijn geboorteplaats weer naar Japan vertrokken. Hij heeft de redactie gevraagd mede langs deze weg al zijn vrienden en kennissen, die hem geholpen hebben, nog eens hartelijk dank te zeggen en zijn oprechte groeten over te brengen. Wij wenschen hem voorspoedige reis en een vruchtbaar apostolaat in het verre Japan.

BRAZILIë

Mgr. Joannes Baptista Costa is tot prelaat van Porto Velho verheven. Deze nieuwe salesiaanse prelaat vraagt de gebeden van alle medewerkers om van God hulp te verkrijgen voor zijn moeilijk apostolaat.

ROME

Het onderzoek van de 2 mirakelen, die moeten leiden tot de zaligverklaring van den Dienaar Gods Dominicus Savio, heeft 10 Oct. j.l. plaats gehad. De officiële uitslag is nog niet bekend, maar onze Algemeen Overste schreef de 24ste Dec. j.l.: „We vertrouwen, dat God de gebeden verhoord zal hebben, die uit alle streken van de wereld tot Zijn troon zijn opgestegen, om de verheerlijking van de engelachtige leerling van den H. Joannes Bosco te verkrijgen".

NOVENE, TE VERKRIJGEN VAN MARIA, HULP DER CHRISTENEN. DOOR DON BOSCO AANBEVOLEN, OM GENADE EN GUNSTEN

1. Negen dagen achtereenvolgens bidden: drie maal: Onze Vader, Wees gegroet en Ere zij den Vader voor het H. Sacrament, waarna het schietgebed: Geprezen en gedankt ze elk ogenblik het Allerheiligst en Allergoddelijkst Sacrament. Drie maal: Wees gegroet o Koningin, tot Maria Hulp der Christenen met het schietgebed: Maria, Hulp der Christenen, bid voor ons.
2. Tot de H.H. Sacramenten naderen.
3. Naar vermogen een offer zenden aan de Salesianen
4. Veel vertrouwen hebben in het H. Sacrament des Altaars en Maria Hulp der Christenen.

Pro Congregatione Salesiana: Pater Dr. Ch. Dury, sal. (Leusden, 20 Maart 1947)
Nihil Obstat: Rector Hunfeld (Amersfoort, 25 Februari 1947)